

EURO A ČESKÁ REPUBLIKA

Kompilace z materiálů Ministerstva financí ČR

Tento dokument vznikl jako kompilát z dostupného obsahu webu Ministerstva financí ČR (www.zavedenieura.cz) a aktualizací použitých statistických dat z uváděných zdrojů pod nimi.

Zpracoval: Ing. et Ing. Michael Pascal Večeř dne 25. června 2019

Obsah

Euro a Česká republika	3
Výhody a rizika eura	3
Výhody pro spotřebitele.....	3
Výhody pro podniky	4
Makroekonomické přínosy.....	5
Náklady a rizika.....	6
Plnění vstupních podmínek	8
Kritérium cenové stability	8
Kritérium úrokových sazeb.....	9
Kritérium směnného kurzu.....	10
Kritérium veřejného deficitu	11
Kritérium veřejného dluhu	12
Právní konvergence	13
Analýzy sladění.....	14
Národní plán zavedení eura	15
Institucionální zajištění.....	15
Institucionální zajištění.....	16
Procedura přijetí eura	18
Hlavní principy.....	21
Přepočet peněžních částek.....	22
Duální označování	24
Zavedení eurového oběživa	25
Stažení korunového oběživa	26
Komunikační kampaň	27
České euromince	29
Vzhled českých euromincí	29
Národní koordinační skupina	30
Statut NKS.....	30
Aktuální složení NKS	31
Pracovní skupiny NKS	31
Organizační výbor NKS	31

Národní koordinátor	32
Odborný profil	32
Pracovní skupiny NKS	32
Pracovní skupina pro legislativu	33
Pracovní skupina pro finanční sektor	33
Pracovní skupina pro veřejné finance a veřejnou správu	34
Pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele	34
Pracovní skupina pro informatiku a statistiku	35
Pracovní skupina pro komunikaci	35
Organizační výbor NKS	36
Období redukovaných příprav	36
Tiskové zprávy a aktuality	37
Právní předpisy	38
Legislativa ČR	38
Příprava právního prostředí na zavedení eura v ČR	38
Primární právo EU	39
Sekundární právo EU	40
Zavedení eura	40
Pakt stability a růstu	41
Makroekonomický dohled	43
Bankovní unie	44
Judikatura ESD	45
Dokumenty	46
Vládní materiály	46
Dokumenty EK a ECB	49
Metodické texty	50
Odborné texty	52
Informační materiály	53
Publikace ČR	53
Publikace EK	53

EURO A ČESKÁ REPUBLIKA

Autor: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 1. 12. 2013

Česká republika se 1. května 2004 stala členem Evropské unie. V přístupové smlouvě se zavázala k přijetí jednotné evropské měny. Termín, ke kterému bude ČR usilovat o přijetí eura, určí vláda. Členství v eurozóně je podmíněno splněním ekonomických a právních kritérií, které vymezila Maastrichtská smlouva.

Výhody a rizika eura

Spolu s politickým významem eura při sjednocování Evropy přináší tato měna též četné ekonomické efekty. A to pro oba dva hlavní ekonomické sektory, jimiž jsou podniky a domácnosti. Spojena je též s důležitými makroekonomickými přínoy, které převažují nad makroekonomickými náklady.

Výhody pro spotřebitele

Pro občany eurozóny se používání eura stalo každodenní rutinní záležitostí. Na příkladech ze zahraničí si proto můžeme snadno ověřit, že tato měna se v běžném životě domácností osvědčila a nezavdává důvod k nespokojenosti. Její přínosy jsou reálné, byť ne vždy snadno měřitelné.

Snadná cenová porovnatelnost

Jednotná měna vyjadřuje ceny zboží a služeb doma a v zahraničí ve stejné měnové jednotce, což spotřebitelům umožňuje tyto ceny snadno porovnávat a nakupovat tam, kde jsou ceny výhodnější. Odpadá nepohodlné přepočítávání z jedné měny na druhou pomocí neustále se měnících kurzů, což usnadňuje orientaci v cenách. Tuto výhodu ocení zejména ti spotřebitelé, kteří nakupují v zahraničí prostřednictvím internetu.

Snazší porovnatelnost cen zvyšuje konkurenční tlak na výrobce, což spotřebitelům přináší dlouhodobé výhody v podobě nižších cen, vyšší kvality a pestřejší nabídky zboží a služeb.

Pohodlnější a levnější cestování

Při služební cestě do zahraničí nebo na dovolenou již nebude nutné pokaždé měnit peníze. To uspoří nejen čas při hledání směnárny s nejvýhodnějším kurzem, ale i poplatky za výměnu peněz. Levnější bude i placení pomocí platebních karet, jelikož banky si nebudou účtovat poplatky za konverzi měn. Pohodlnější bude i nakupování, neboť čeští občasné budou dobře obeznámeni s eurovými

bankovkami a mincemi z každodenního používání, takže odpadne riziko, že v cizí zemi budou napáleni podvodníky vnucujícími falešné oběživo.

Euro je navíc světová měna, známá a přijímaná daleko za hranicemi eurozóny. S eurem v peněženice lze prakticky procestovat celý svět, což se nedá říci o české koruně.

Uchovávání hodnoty úspor

O stabilitu eura se stará Evropská centrální banka, což je vysoce důvěryhodná instituce, která se může prokázat přesvědčivými výsledky v boji s inflací. Čeští občané se proto nemusejí obávat, že by po zavedení eura kvůli nadměrnému cenovému růstu přicházeli o kupní sílu svých úspor, stejně jako hodnotu jejich úspor chránila česká koruna.

Členství v eurozóně rozšiřuje paletu nástrojů pro bezpečnější umisťování úspor. Na rozsáhlém území eurozóny lze investovat bez podstupování kurzového rizika, jemuž jsou jinak vystaveni všichni ti, kdo převádějí výnosy svých cizoměnových investic do národní měny. S eurem se mnohé dřívější cizoměnové investice stanou investicemi v domácí měně.

Výhody pro podniky

Podnikový sektor může být považován za největšího příjemce trvalých výhod ze zavedení eura jako zákonné měny v české ekonomice. Zejména podniky s vysokým podílem zahraničně obchodních aktivit budou moci vyčíslovat nezanedbatelné úspory. Zvýší to stabilitu podnikání, které nebude zatěžováno často nepředvídatelnými kurzovými pohyby. Prostředí kurzové stability je hodnota, které si podnikový sektor cení více, než dočasných stimulačních efektů kurzových změn.

Odstranění kurzového rizika

Obchoduje-li firma se zahraničím, musí ve svém finančním plánování a rozhodování zvažovat dopady změn měnového kurzu. Čím delší je plánovací horizont, tím více nejistoty do současných rozhodnutí vnáší nepředvídatelné výkyvy měnového kurzu, což staví podniky před nemalá rizika. Proti kurzovým rizikům se podniky mohou částečně zajišťovat u bankovních institucí, což je ale spojeno s dodatečnými náklady. V nevýhodě jsou malé firmy, které se obtížněji orientují v nabídce vhodných zajišťovacích nástrojů. Po zavedení eura tyto komplikace odpadnou, čímž se český podnikový sektor zbaví jedné konkurenční nevýhody oproti podnikům ze zemí eurozóny.

Zavedení eura samozřejmě neodstraní kurzové riziko vůči dolaru, který představuje neméně důležitou měnu v českém zahraničním obchodu. Lze nicméně očekávat, že zajišťování dolarového kurzového rizika bude levnější, neboť trh euro-dolar je likvidnější než trh koruna-dolar.

Snížení transakčních nákladů

Přichází-li firma v obchodních vztazích často do styku se zahraniční měnou, vede si obvykle u své banky devizový účet. Používání tohoto účtu pro zahraniční platby bývá však dražší ve srovnání s poplatky za transakce v domácí měně. Po zavedení eura již nebude nutné tyto otázky řešit, neboť česká ekonomika se stane součástí rozsáhlého teritoria s jednotnou měnou. Euro je navíc významná regionální měna, používaná v obchodních vztazích na území ekonomicky a geograficky spjatém s eurozónou. S eurem jako domácí měnou se tedy dá obchodovat rovněž daleko za hranicemi eurozóny.

Zájem na zavedení eura mají zahraniční firmy, které podnikají na území České republiky nebo zamýšlejí zde podnikat. Jim jednotná měna spoří nemalé prostředky tím, že odpadá potřeba vedení dvojího účetnictví v českých korunách a eurech. Přehlednější se také stávají přeshraniční fúze mezi českými a zahraničními podnikatelskými subjekty.

Členství v eurozóně umožní plně realizovat výhody ze zapojení do Jednotného eurového platebního prostoru, označovaného zkratkou SEPA (Single Euro Payment Area). Tento projekt si klade za cíl provádět přeshraniční platební převody v eurech stejně snadno, bezpečně a za stejnou cenu jako je tomu u domácích plateb.

Nižší úrokové sazby

Odstranění kurzového rizika po vstupu do eurozóny vedlo u některých členských zemí, jejichž měny byly zatíženy devalvační historií, k výraznému poklesu úrokových sazeb, což přispělo ke zlevnění podnikových úvěrů. V české ekonomice bude tento efekt méně významný vzhledem ke skutečnosti, že česká koruna si dlouhodobě udržovala pověst stabilní a důvěryhodné měny.

Poučný byl však vývoj během krizového období, v jehož průběhu se opětovně rozevřel vějíř úrokových sazeb. Z velké části k tomu došlo kvůli potížím vlád při obsluze svého dluhu. Rizikové přírážky za nadměrnou výši vládního dluhu byly pak přeneseny do vyšších sazeb u úvěrů poskytovaných podnikům. Tuto negativní vazbu mezi potížemi vládních financí a výpůjčními náklady podniků chce v eurozóně přetnout ambiciózní projekt bankovní unie.

Makroekonomické přínosy

Vstup české ekonomiky do hospodářské a měnové unie bude spojen s řadou významných makroekonomických důsledků. Některé z nich jsou jednoznačným přínosem pro makroekonomickou stabilitu české ekonomiky, jiné se mohou jevit jako nevýhodné kvůli tomu, že ochuzují paletu nástrojů makroekonomické stabilizační politiky. Celková bilance kladů a záporů však musí brát v úvahu i argumenty, které relativizují faktický význam zdánlivě omezujících podmínek. Budoucí rozhodnutí české vlády o přistoupení k HMU lze interpretovat způsobem, že v komplikované bilanci přínosů a nákladů převládlo přesvědčení o převažujících přínosech pro dlouhodobou stabilitu české ekonomiky.

Spolurozhodování o měnové politice eurozóny

Se vstupem do eurozóny se Česká republika bude moci podílet na měnové politice tohoto integračního uskupení. Guvernér ČNB se stane členem Rady guvernérů ECB, která rozhoduje o nastavení měnově-politických úrokových sazeb a o všech dalších náležitostech souvisejících s plněním základních úkolů Eurosystemu. Jeho úkolem však nebude hájit zájmy české ekonomiky, ale rozhodovat v zájmu eurozóny jako celku.

Zvýšený tlak na rozpočtovou kázeň

Česká republika bude jako člen eurozóny vystavena vyššímu tlaku na rozpočtovou kázeň. Požadavky na obezřetné rozpočtové chování tvoří obsah Paktu stability a růstu, jehož pravidla byla v návaznosti na analýzu příčin krizového období posílena. V krajním případě by česká vláda mohla být vystavena peněžitým sankcím, pokud by hospodařila s nadměrnými rozpočtovými deficity a neusilovala by o plnění nápravných opatření.

Mít zdravé veřejné finance je však ve vlastním zájmu české ekonomiky, neboť jsou předpokladem dlouhodobě udržitelného hospodářského růstu a vysoké zaměstnanosti. Pouze s konsolidovanými veřejnými financemi lze čelit soudobým výzvám, které přináší stárnutí populace, klimatické změny či sílící globalizace finančních trhů.

Ochrana před kurzovými krizemi

Globální ekonomika nového milénia se vyznačuje téměř absolutní liberalizací kapitálových toků. Na jedné straně to přináší výhody efektivní alokace kapitálu v celosvětovém měřítku, na druhé straně je ale světová ekonomika více náchylná ke vzniku a rychlému šíření finančních turbulent. Česká republika má v tomto ohledu nepříjemné zkušenosti z roku 1997, ve kterém se česká koruna dostala pod silný tlak zahraniční i domácí spekulace. To jen dokladuje zranitelnost malých a otevřených ekonomik vůči příležitostné nestabilitě finančních trhů. Členství v eurozóně bude chránit českou ekonomiku před rozvratnými kurzovými krizemi z jednoho prostého důvodu, že po zániku české koruny nebude možné proti této měně spekulovat.

Krizové období v eurozóně nicméně přineslo svědectví, že k rozvratnému chování finančních trhů může docházet i z jiných než kurzových důvodů. Např. kvůli strukturální strnulosti, zanedbávání makroekonomických nerovnováh nebo v reakci na neudržitelný stav veřejných financí. Přineslo též řadu praktických příkladů přelévání nákazy, které dokladují vysokou provázanost evropských ekonomik. Tato skutečnost zvyšuje odpovědnost české vlády za obezřetnou makroekonomickou politiku, aby svým dílem přispívala k celkové stabilitě eurozóny.

Náklady a rizika

Ekonomická debata o přínosech a nákladech jednotné evropské měny je bohatá na zdůrazňování řady rizik. Některá z nich mají reálný základ a musí jim být věnována maximální pozornost, aby se

nezviditelní. Jiná rizika je nutno analyzovat v širších souvislostech, které do určité míry relativizují jejich závažnost. Důsledné objasnění a posouzení všech těchto rizik tvoří nedílnou součást zodpovědného rozhodnutí o zavedení eura jako zákonné měny v České republice.

Ztráta samostatné měnové politiky

Se vstupem do eurozóny a zánikem české koruny zanikne pravomoc České národní banky provádět autonomní měnovou politiku. Měnové prostředí v české ekonomice bude určováno rozhodnutími Evropské centrální banky, která musejí brát ohled na stav eurozóny jako celku. To se může jevit jako významné ochuzení nástrojů makroekonomické stabilizační politiky.

Vysoká obchodní i finanční propojenost české ekonomiky s eurozónou současně ale klade jistá omezení na autonomní rozhodování o domácích úrokových sazbách. Základním limitujícím faktorem je ohled na úrokový diferenciál v prostředí dokonalé mobility kapitálových toků.

Příliš vysoké české sazby oproti sazbám v eurozóně by mohly povzbuzovat příliv krátkodobého kapitálu, který by působil na zhodnocování kurzu a tím podvazoval exportní expanzi.

Příliš vysoké české sazby oproti sazbám v eurozóně by mohly pobízet k přijímání zahraničních úvěrů, což by následně mohlo ohrožovat domácnosti a firmy, které si nezajistily splácení cizoměnových úvěrů proti nepříznivému kurzovému vývoji.

Příliš nízké české sazby oproti sazbám v eurozóně by lákaly k vypůjčování české koruny k nejrůznějším spekulacím účelům na světových trzích (tzv. obchody carry trades).

Zapojení do evropského stabilizačního mechanismu

Krizové období v eurozóně podnítilo významné změny v jejím institucionálním uspořádání. Jednou z nich je i vznik Evropského stabilizačního mechanismu, určeného ke spolufinancování nápravných programů v zemích eurozóny postižených vážnými makroekonomickými poruchami.

Pro Českou republiku bude zapojení do tohoto mechanismu po vstupu do eurozóny spojeno s nemalými náklady. Pro ilustraci, pokud by se hypoteticky ČR stala členem ESM v r. 2012, musela by během pěti let splatit v hotovosti kapitál ve výši cca 32 mld. Kč a přislíbit kapitál na vyžádání ve výši dalších cca 250 mld. Kč. Po dvanácti letech od vstupu do ESM by konečný závazek ČR (splacený a přislíbený kapitál) mohl dosáhnout v úhrnu cca 350 mld. Kč.

V členství ESM však nelze spatřovat jen vynaložení nákladů. Ustavení tohoto záchranného mechanismu je nutné vnímat v kontextu mnoha dalších institucionálních změn, jež zesilují tlak na obezřetné chování členských zemí eurozóny a snižují pravděpodobnost výskytu krizových situací. Vzniku mimořádných situací však nelze nikdy zabránit. Proto existence kapitálově silného záchranného mechanismu, schopného k okamžitému nasazení při zvládání poruch ohrožujících stabilitu eurozóny, představuje významný příspěvek k posílení institucionálních základů společné evropské měny.

Riziko vnímané inflace

Obyvatelé některých států eurozóny získali pocit, že zavedení eura způsobilo zvýšení inflace. Statistické údaje o vývoji cenové hladiny tyto domněnky však vesměs nepotvrdily. Ve skutečnosti došlo k nárůstu cen jen na některých místech a u některých položek (v restauracích, u kadeřníka, v tržnicích, za drobné opravy aj.), jejichž podíl na celkových spotřebitelských výdajích byl omezený. U jiných druhů zboží naopak ceny stagnovaly či dokonce klesly, takže celkový dopad na statisticky vykazovanou inflaci byl minimální. V některých případech cenový růst nesouvisel se zavedením eura, ačkoliv byl této události mnohými spotřebiteli připisován.

Uvedenému riziku, že lidé se budou obávat eura kvůli zdražování, je třeba věnovat maximální pozornost. Proto také Národní plán zavedení eura v ČR zdůrazňuje princip cenové neutrality při přechodu na euro. Počítá s řadou opatření, která by měla čelit riziku vnímané inflace. Například obchodníci budou mít povinnost uvádět na cenovkách současně ceny v korunách i eurech, počítá se s častějším sledováním cenového vývoje u vybraných položek každodenní spotřeby, vhodnou formou budou zveřejňovány případy zneužití zavedení eura k neodůvodněnému zvýšení cen.

Jednorázové náklady na zavedení eura

Přechod na používání eura v české ekonomice si od podnikového sektoru vyžádá vynaložení nemalých nákladů. Bude potřeba upravit nejrůznější informační systémy, přecenit zboží, vydat nové cenové katalogy, vyškolit zaměstnance a provést mnoho dalších úkonů. Tyto náklady si každý podnik bude hradit z vlastních zdrojů. Jedná se však vesměs o jednorázové náklady, zatímco výhody dané používáním eura budou trvalé. Včasná a důkladná příprava umožní náklady související s přijetím eura minimalizovat.

Plnění vstupních podmínek

Členství v eurozóně od České republiky vyžaduje, stejně jako od kteréhokoli jiného státu EU usilujícího o zavedení eura, splnění určitých požadavků, známých jako maastrichtská konvergenční kritéria. Udržitelnému plnění těchto kritérií spolu s dalšími náležitostmi se pravidelně věnuje vláda ČR.

Kritérium cenové stability

Kritérium cenové stability vyžaduje, aby průměrná míra inflace měřená v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením nepřekračovala o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Inflace se měří pomocí harmonizovaného indexu spotřebitelských cen a spočtena je jako přírůstek posledního dostupného 12-ti měsíčního průměru jmenovaného indexu oproti předchozímu 12-ti měsíčnímu průměru. Referenční hodnota cenového kritéria vychází z prostého aritmetického průměru inflací ve vybraných zemích s nejlepšími výsledky cenové stability.

Česká republika se vyznačuje nízkoinflačním prostředím. Na dosahování trvale nízké inflace je zaměřen inflační cíl České národní banky, stanovený na úrovni 2 % pro meziroční růst spotřebitelské inflace. Ojedinelé překračování tohoto cíle je vysvětlitelné jednorázovými neměnovými vlivy, např. úpravami nepřímých daní či celosvětovým růstem cen energií a potravin. Tyto vlivy časem odeznívají, aniž by nepříznivě ovlivnily inflační očekávání.

Česká republika má vytvořeny příznivé předpoklady pro plnění kritéria cenové stability.

VÝVOJ PLNĚNÍ INFLAČNÍHO KRITÉRIA										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Referenční hodnota	3,1	2,6	2,7	2,2	2,5	2,9	2,8	4,1	1,5	2,4
Česká republika	4,5	1,4	-0,1	2,6	1,6	2,1	3,0	6,3	0,6	1,2

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Referenční hodnota	3,1	3,1	1,8	1,3	0,6	0,7	2,1	2,3 ^p	2,6 ^p	2,9 ^p
Česká republika	2,1	3,5	1,4	0,4	0,3	0,6	2,4	2,1 ^p	2,2 ^p	1,8 ^p

Zdroj: Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou. Společný dokument Ministerstva financí ČR a České národní banky. Různé roky.

Poznámka: Údaje označené indexem p jsou prognózované hodnoty, převzaté z dokumentu Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou – 2018.

Kritérium úrokových sazeb

Kritérium úrokových sazeb vyžaduje, aby průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu EU v průběhu jednoho roku před šetřením nepřekračovala o více než 2 procentní body průměrnou úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Pro měření úrokových sazeb se používají výnosy desetiletých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů.

Česká republika si dlouhodobě zachovává důvěru finančních trhů. Vykazuje bezpečnou míru zadluženosti, nízkou míru inflace a stabilní kurz, příznivou obchodní bilanci. To vše jsou faktory, které se zúročují v nízkých rizikových přírážkách ve výnosech vládních dluhopisů.

Česká republika dlouhodobě bez problémů plní kritérium úrokových sazeb.

VÝVOJ PLNĚNÍ ÚROKOVÉHO KRITÉRIA										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Referenční hodnota	6,9	6,7	6,1	6,3	5,4	6,2	6,4	6,2	5,9	6,0
Česká republika	6,3	4,9	4,1	4,8	3,5	3,8	4,3	4,6	4,8	4,2

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Referenční hodnota	5,3	5,1	6,4	3,8	3,8	4,1	3,3	4,0 ^p	4,1 ^p	3,2 ^p
Česká republika	3,7	2,8	2,1	1,6	0,6	0,4	1,0	2,1 ^p	2,6 ^p	3,0 ^p

Zdroj: Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou. Společný dokument Ministerstva financí ČR a České národní banky. Různé roky.

Poznámka: Údaje označené indexem p jsou prognózované hodnoty, převzaté z dokumentu Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou – 2018.

Kritérium směnného kurzu

Kurzové konvergenční kritérium vyžaduje, aby měna uchazečské země byla alespoň po dobu dvou let zapojena do kurzového mechanismu ERM II. Během tohoto období by se její směnný kurz vůči euru měl pohybovat bez nadměrného pnutí v blízkosti centrální parity, která by neměla devalvovat. Při posuzování přítomnosti výrazného napětí či silných tlaků na měnový kurz se vyhodnocuje řada dalších podpůrných informací, jakými jsou kurzová volatilita vůči euru a její trend, velikost a vývoj diferenciálů krátkodobých úrokových sazeb vůči euru, role devizových intervencí či zohlednění úlohy programů mezinárodní finanční pomoci při stabilizaci měny.

Česká republika se doposud nezapojila do kurzového uspořádání ERM II. Z pohledu plnění kurzového kritéria proto nemůže být formálně hodnocena. Lze se však domnívat, že vzhledem k trendovému posilování české koruny by toto kritérium bylo plněno, na rozdíl od situace, kdyby česká koruna dlouhodobě ztrácela svoji vnější hodnotu.

Dosavadní pozice české vlády k zapojení do kurzového uspořádání ERM II vychází z názoru, že na účast v mechanismu ERM II je nutno pohlížet pouze jako na bránu umožňující přistoupení k eurozóně a nikoli jako na optimální formu kurzového režimu pro českou korunu. Zapojení do ERM II lze proto očekávat až v okamžiku, kdy vláda si vyjasní vhodné načasování vstupu do eurozóny.

Statický graf kurzu euro / česká koruna (EUR / CZK), vybraná historie

Grafy PNG, SVG ke stažení 1 rok, 2 roky, 5 let, 10 let

Licence: Volné pro komerční užití, je nutné uvádět zdroj (Kurzy.cz)

Kritérium veřejného deficitu

Při hodnocení stavu veřejných financí z pohledu deficitního kritéria se sleduje, zda poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu nepřekročil referenční hodnotu 3 %. Výjimku z překročení stanovené meze představují situace, kdy uvedený poměr se výrazně snížil a přiblížil se referenční hodnotě, nebo překročení referenční hodnoty bylo pouze výjimečné a dočasné a nacházelo se blízko referenční hodnoty.

Stavem veřejných financí se evropské instituce nezabývají pouze jednorázově při hodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií, ale trvale v rámci koordinačních mechanismů upravených Paktem stability a růstu. Se zemí, která porušuje pravidla Paktu, je vedena procedura při nadměrném schodku. Nedílnou součástí vstupních požadavků na členství v eurozóně je proto též konstatování, že dotčená země se nenachází v proceduře při nadměrném schodku.

S Českou republikou byla procedura při nadměrném schodku zahájena v roce 2004, krátce po vstupu ČR do EU. Ukončena byla v červnu 2008. V prosinci 2009 byla opětovně zahájena s doporučením snížit udržitelným a věrohodným způsobem poměr deficitu vládního sektoru k HDP pod 3 % do roku 2013. V letech 2010–2013 vláda usilovala o konsolidaci veřejných rozpočtů, v důsledku čehož deficit sektoru vládních institucí, po odhlédnutí od jednorázových vlivů, postupně klesal. Na tomto základě mohla být s ČR v červnu 2014 procedura při nadměrném schodku ukončena. Střednědobý výhled státního rozpočtu počítá od r. 2014 s poklesem vládního deficitu pod referenční hodnotu, tudíž i s opětovným plněním kritéria pro velikost vládního deficitu.

VÝVOJ PLNĚNÍ KRITÉRIA VEŘEJNÉHO DEFICITU										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Referenční hodnota	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Česká republika	-5,9	-6,8	-12,6	-3,0	-3,5	-2,6	-0,7	-2,2	-5,8	-4,8

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Referenční hodnota	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Česká republika	-3,2	-4,0	-1,3	-1,9	-0,6	0,7	1,5	1,6 ^p	1,0 ^p	0,9 ^p

Zdroj: Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou. Společný dokument Ministerstva financí ČR a České národní banky. Různé roky.

Poznámka: Údaje označené indexem p jsou prognózované hodnoty, převzaté z dokumentu Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou – 2018.

Kritérium veřejného dluhu

Při hodnocení stavu veřejných financí z pohledu dluhového kritéria se sleduje, zda poměr veřejného dluhu k hrubému domácímu produktu nepřekračuje referenční hodnotu 60 %. Výjimku z překročení stanovené meze představují situace, kdy uvedený poměr se snižuje a blíží se uspokojivým tempem k referenční hodnotě.

Vzhledem k nízké výchozí zadluženosti Česká republika neměla s plněním dluhového kritéria problémy. Po výrazném navýšení veřejného dluhu v letech 2001-2003, které bylo způsobeno započtením vládních záruk a převzetím závazků konsolidačních agentur, se dluh vládního sektoru stabilizoval kolem úrovně 30 % HDP. Po nástupu světové finanční krize doprovázené hospodářskou recesí však začal od r. 2009 prudce narůstat. Celková zadluženost českého vládního sektoru sice nadále zůstává ve srovnání s průměrem EU relativně nízká, prostor pro plnění dluhového kritéria se však bez reforem zaměřených na dlouhodobou udržitelnost veřejných financí zužuje.

VÝVOJ PLNĚNÍ KRITÉRIA VEŘEJNÉHO DLUHU										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Referenční hodnota	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Česká republika	25,3	28,8	30,1	30,4	29,8	29,6	29,0	28,7	34,3	38,4

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Referenční hodnota	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Česká republika	41,4	44,7	44,9	42,2	40,0	36,8	34,7	33,0 ^p	31,9 ^p	30,9 ^p

Zdroj: Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou. Společný dokument Ministerstva financí ČR a České národní banky. Různé roky.

Poznámka: Údaje označené indexem p jsou prognózané hodnoty, převzaté z dokumentu Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou – 2018.

Právní konvergence¹

Společně s hodnocením ekonomické konvergence ve stanovených oblastech Maastrichtská smlouva založila též povinnost pravidelně hodnotit u zemí s dočasnou výjimkou na zavedení eura dosažený stupeň právní konvergence. Tento pojem označuje posuzování slučitelnosti národní legislativy s evropským právem upravujícím fungování hospodářské a měnové unie. Hlavní důraz je kladen na respektování nezávislého postavení centrální banky.

Uvedené problematice se ve svých konvergenčních zprávách podrobně věnuje zejména ECB, která posuzuje právní konvergenci z následujících hledisek:

- slučitelnost s ustanoveními o nezávislosti národních centrálních bank a s ustanoveními o zachování mlčenlivosti,
- slučitelnost se zákazem měnového financování a zákazem zvýhodněného přístupu,
- slučitelnost s požadavkem na jednotný způsob psaní názvu eura,
- právní integrace národních centrálních bank do Eurosystému.

Při hodnocení právní konvergence se ECB neomezuje pouze na formální znění vnitrostátních právních předpisů. Zabývá se též otázkou, zda prováděcí praxe příslušných ustanovení odpovídá duchu Smluv a Statutu ESCB a ECB.

Většina z výše uvedených hledisek právní konvergence však není vyžadována samotným vstupem do eurozóny, nýbrž vyplývá již z členství v Evropské unii. Neslučitelnosti tohoto typu by proto měly být odstraněny již k datu vstupu do EU. Konvergenční zprávy EK a ECB nicméně opakovaně upozorňovaly, že český právní řád nesplňuje všechny požadavky kladené na členský stát EU.

Kritizované nedostatky v harmonizaci českého práva s legislativou hospodářské a měnové unie se pokusil odstranit návrh nového zákona o ČNB. V roce 2010 vyvrcholily s tím spojené legislativní práce, v samém závěru však s neúspěšným výsledkem. V průběhu legislativního procesu totiž došlo k vrácení schváleného návrhu zákona Senátem s pozměňovacím návrhem i uplatnění práva veta prezidenta republiky, po kterém již Poslanecká sněmovna s ohledem na předčasné parlamentní volby v r. 2010 o zákonu opětovně nehlasovala.

Práce na harmonizaci zákona o ČNB byly následně obnoveny s tím, že předmětem úprav se stanou vytýkané nedostatky, které měly být odstraněny již ke vstupu ČR do EU k 1. květnu 2004. Zbývající úpravy vnitrostátní legislativy, které souvisejí se zapojením ČR do Eurosystému, byly odloženy na

¹ 16. 4. 2014

dobu, až bude vyřešena otázka případného přijetí eura. S tímto záměrem byla schválena novela zákona o ČNB s účinností od 1. července 2013.

Na uvedený stav reagovaly Konvergenční zprávy ECB z června 2014 i června 2016, když v roce 2016 bylo konstatováno: "České právní předpisy nesplňují veškeré požadavky týkající se nezávislosti centrální banky, zákazu měnového financování a právní integrace do Eurosystému. Česká republika je členským státem EU s dočasnou výjimkou pro zavedení eura, a musí tudíž splňovat všechny požadavky podle článku 131 Smlouvy".

Analýzy sladění

Jako podklad pro rozhodování vlády o vhodném načasování přistoupení k eurozóně Česká národní banka zpracovává analýzy ekonomické sladění ČR s eurozónou. Obsahem tohoto zkoumání je hodnocení vývoje celé řady ekonomických ukazatelů s cílem vytvořit si ucelenější obrázek o výhodách a rizicích jednotné evropské měny.

Základním teoretickým východiskem jmenovaných analýz je teorie optimálních měnových oblastí. Toto učení přispělo k objasnění řady vlastností, jež by měla ekonomika splňovat, aby se mohla bez větších rizik vzdát vlastní měnové a kurzové politiky. Sledovány jsou např. synchronizace hospodářských cyklů, pružnost trhů práce, míra obchodní otevřenosti, výrobová diverzifikace a další ukazatelé. Na rozdíl od maastrichtských konvergenčních kritérií však dílčí testy optimality měnové oblasti nedospívají ke konkrétním prahovým hodnotám, z jejichž dosažení by bylo možné vyvozovat doporučení pro vstup do měnové unie. Ani neodpovídají na otázku, zda splněny musí být všechny testy optimality současně či zda je přípustná nějaká jejich zastupitelnost. Cenné poznatky však tyto testy poskytují při srovnání s jinými zeměmi či při posuzování jejich vývoje v čase.

Analýzy ekonomické sladění jsou rozděleny do dvou základních skupin podle typu otázky, na kterou se snaží nalézt odpověď. Část „Cyklická a strukturální sladění“ vypovídá o velikosti rizika rozdílného ekonomického vývoje v České republice vůči eurozóně a tedy rizika, že jednotná měnová politika by byla pro českou ekonomiku méně výhodná. Část „Přizpůsobovací mechanismy“ odpovídá na otázku, do jaké míry je česká ekonomika schopna tlumit dopady případných vnějších šoků prostřednictvím vlastních přizpůsobovacích mechanismů bez možnosti využívat nástroje vlastní měnové a kurzové politiky.

Praktickým výstupem analýz sladění je identifikace silných a slabých stránek české ekonomiky pro trvalý pobyt v eurozóně. Sledovány jsou jednak oblasti, které dlouhodobě hovoří pro přijetí eura v České republice. Sem lze řadit zejména vysokou míru otevřenosti české ekonomiky a velkou obchodní i vlastnickou provázanost s eurozónou. Nalézány jsou však i oblasti, které stále představují z hlediska přijetí eura určité riziko, nicméně zde dochází k postupnému zlepšení. Tímto pozitivním směrem se např. vyvíjí cyklická sladění. A v neposlední řadě je upozorňováno na oblasti, které vykazují dlouhodobé problémy z hlediska schopnosti české ekonomiky přizpůsobovat se šokům, přičemž u nichž nedochází k významnému zlepšení. Takto je zejména hodnocena pružnost českého trhu práce.

Národní plán zavedení eura

Národní plán představuje základní dokument, který vymezuje zásady, harmonogram a institucionální zajištění celého procesu zavedení eura v ČR. Obsahuje souhrn úkolů v jednotlivých oblastech české ekonomiky, které je zapotřebí v souvislosti se zavedením eura provést. Vládou ČR byl schválen v dubnu 2007.

Institucionální zajištění

Gestorem řízení a koordinace všech činností souvisejících s přípravou na zavedení eura v České republice je Ministerstvo financí. Ministr financí jako člen vlády komplexně odpovídá za řádný průběh příprav. O podobě institucionálního zázemí technických příprav na zavedení eura vláda rozhodla v listopadu 2005 v materiálu Institucionální zajištění zavedení eura v České republice.

Centrálním pracovním orgánem pro koordinaci technických příprav na zavedení eura v ČR je Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR. Jejím hlavním úkolem je dohlížet na realizaci opatření schváleného Národního plánu zavedení eura v ČR. NKS má charakter mezirezortního expertního výboru, jehož členy jsou zástupci významných státních institucí. Ve stávajícím složení jsou zastoupeny Ministerstvo financí, Česká národní banka, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Úřad vlády ČR, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo vnitra.

V čele NKS stojí předseda, jímž je vládou jmenovaný národní koordinátor pro zavedení eura v ČR. Národní koordinátor zejména řídí jednání NKS, prezentuje na veřejnosti stanoviska zaujatá NKS, vymáhá plnění úkolů a informuje vládu o stavu příprav na zavedení eura v ČR.

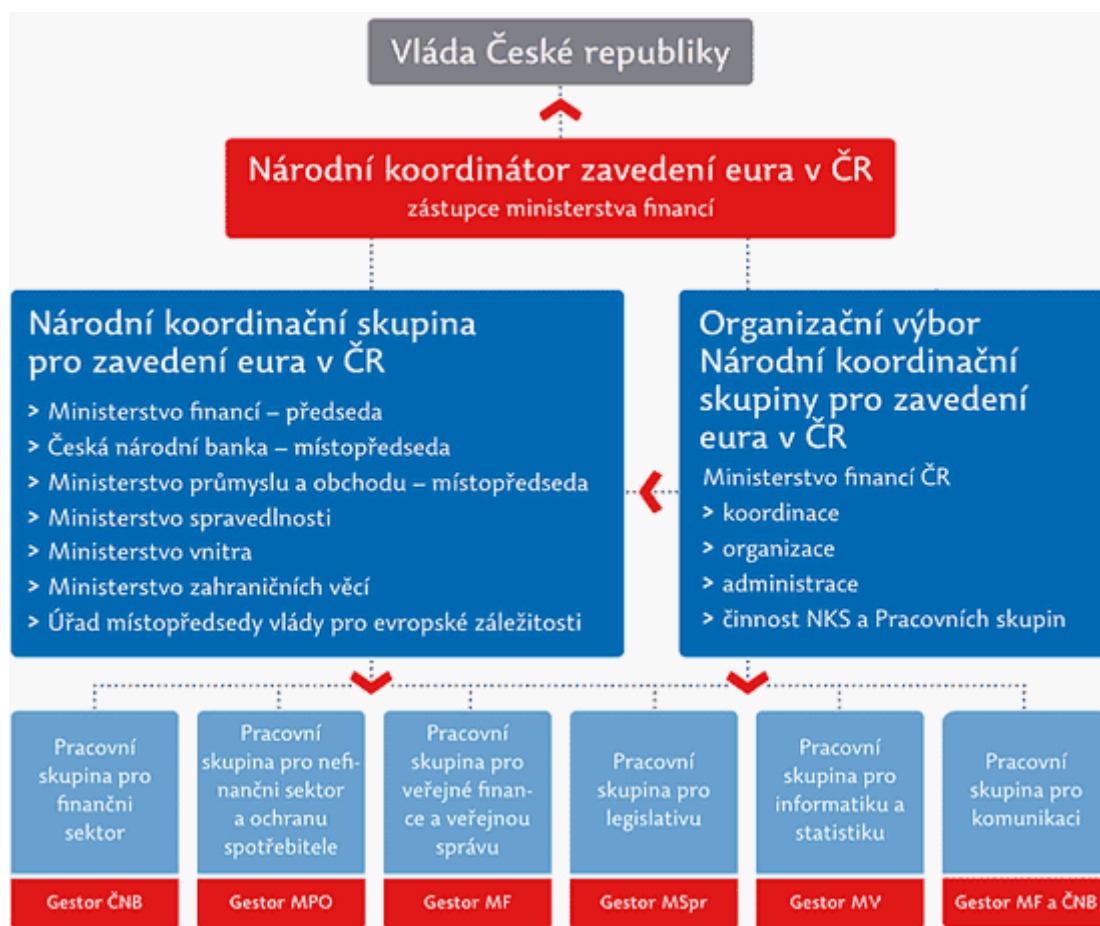
Národní koordinační skupina zřizuje pracovní skupiny NKS, jejichž úkolem je navrhnout řešení konkrétních odborných problémů vyplývajících z plnění Národního plánu zavedení eura. Dle svého zaměření se do činnosti pracovních skupin mohou zapojovat zástupci institucí veřejného i soukromého sektoru. Každá pracovní skupina má svého gestora, jímž je instituce vybraného člena NKS. Gestor je povinen zajistit potřebné podmínky pro výkon činnosti své pracovní skupiny a pro efektivní plnění jejích úkolů.

Z rozhodnutí NKS byly pod gescí příslušných institucí zřízeny následující pracovní skupiny:

- Pracovní skupina pro finanční sektor (gestor Česká národní banka)
- Pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele (gestor Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- Pracovní skupina pro veřejné finance a veřejnou správu (gestor Ministerstvo financí)
- Pracovní skupina pro legislativu (gestor Ministerstvo spravedlnosti)
- Pracovní skupina pro informatiku a statistiku (gestor Ministerstvo vnitra)
- Pracovní skupina pro komunikaci (gestor Ministerstvo financí ve spolupráci s Českou národní bankou)

Pro zajištění organizačního a administrativního zázemí NKS byl na ministerstvu financí zřízen Organizační výbor NKS. Vedle podpory a koordinace aktivit NKS, národního koordinátora i pracovních skupin se tento útvar věnuje shromažďování a distribuci informací o praktických aspektech zavádění eura v jiných členských státech Evropské unie. Aktivně se též podílí na přípravě metodických textů.

Institucionální zajištění

O použití metody jednorázového přechodu na euro, přezdívané „velký třesk“ (Big Bang), rozhodla vláda ČR v říjnu 2006 na základě materiálu Volba scénáře zavedení eura v České republice. Její podstatou je zavedení bezhotovostního a hotovostního eura ke stejnému datu. Od tohoto okamžiku veškeré nové peněžní částky mohou znít pouze na měnu euro, existující částky znějící na českou korunu se přepočtou na euro pomocí oficiálního přepočítacího koeficientu.

Jmenovaný scénář se vyznačuje následujícími vlastnostmi:

- Je jasnější a přehlednější pro všechny zúčastněné subjekty.
- Lépe vyhovuje podmínkám, kdy euro již existuje jako známá a rozšířená měna.
- Z hlediska nákladů se jedná o nejlevnější variantu.
- Je náročnější na koordinaci a přípravu soukromého a veřejného sektoru.
- Využit lze zkušenosti z realizované měnové odluky v r. 1993.

Při volbě scénáře přijetí eura byly zvažovány dvě další varianty: scénář s využitím přechodného období (tzv. madridský scénář) a scénář jednorázového přechodu na euro s postupným doběhem.

Madridský scénář

Madridský scénář označuje situaci, kdy euro je nejprve zavedeno v bezhotovostní podobě a po uplynutí přechodného období (v délce nejvýše tří let) je uvedeno též do hotovostního oběhu. Tento přístup má tu výhodu, že poskytuje dostatek času na technické přípravy, jakými jsou např. ražba mincí s národní stranou, předzásobení bank a podniků hotovostí, příprava právního prostředí. Na druhé straně je však nákladný, jelikož od mnoha dotčených subjektů vyžaduje udržování dvou paralelních měnových okruhů při vedení účtů, při správě systémů platebního styku a v dalších oblastech.

Uvedenou metodu, která byla dohodnuta na madridském summitu Evropské rady v prosinci 1995, zvolili zakládající členové eurozóny. Na začátku r. 1999 bylo euro zavedeno pouze do bezhotovostního platebního styku. A teprve po uplynutí tříletého přechodného období obdrželo podobu reálně obíhajících bankovek a mincí.

Scénář s postupným doběhem

Ve scénáři s využitím postupného doběhu (phasing-out) se podobně jako při velkém třesku euro začne ve stejném okamžiku používat v hotovostním i bezhotovostním platebním styku. Ve vybraných oblastech (placení daní, fakturace malých podniků aj.) lze však po určitou dobu, maximálně však jeden rok, používat původní národní měnu. Tento postup na jedné straně dává některým subjektům delší čas na přípravu. Jiným subjektům, zejména bankám a poště, způsobuje dodatečné náklady.

Scénář jednorázového zavedení eura s postupným doběhem doposud nebyl v praxi využit.

Procedura přijetí eura²

Kritéria pro vstup do eurozóny jsou pevně dána Smlouvou o fungování EU. Jejich plnění je hodnoceno Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou v dokumentu nazývaném konvergenční zpráva. Toto hodnocení se provádí v pravidelných dvouletých intervalech pro všechny země s dočasnou výjimkou na zavedení eura, nebo mimořádně, pokud o to požádá některý z uchazečských států.

Zásady hodnocení

Při hodnocení připravenosti členské země na vstup do eurozóny evropské instituce vycházejí z několika zásad:

- Kritéria konvergence jsou uplatňována striktně, aby bylo zajištěno, že do eurozóny vstupují pouze členské státy, které přispívají ke stabilitě eurozóny.
- Kritéria konvergence tvoří koherentní a integrovaný celek, nemají stanovenou žádnou hierarchii, a proto musejí být splněna všechna bez rozdílu.
- Kritéria konvergence musejí být splněna na základě skutečných údajů.
- Hodnocení prostřednictvím kritérií konvergence musí být konzistentní, transparentní a srozumitelné.
- Konvergence musí být dosahováno na udržitelném základě, nikoli pouze k určitému časovému okamžiku prováděného šetření.

Procedurální postup

Vstup do eurozóny se řídí stanoveným právním rámcem a obvyklými časovými lhůtami. Sled procesních úkonů je nastaven tak, aby datem přechodu na jednotnou měnu euro, čili dnem €, se mohl stát 1. leden určitého roku. Na základě dřívějších průběhů přijímacích procedur lze v případě České republiky předpokládat následující postup.

- Vypracování konvergenčních zpráv. Pravděpodobně v dubnu v roce předcházejícím zavedení eura Evropská komise a Evropská centrální banka zveřejní své konvergenční zprávy. V nich zhodnotí, jak Česká republika (případně i další členské země usilující o vstup do eurozóny) splnila konvergenční kritéria.
- Rozhodnutí o zrušení výjimky. V návaznosti na kladné vyznění konvergenčních zpráv Evropská komise doporučí Radě EU zrušení výjimky na zavedení eura v ČR. Rada EU nerozhodne dříve, dokud neobdrží souhlas Euroskupiny, dokud neproběhne konzultace s Evropským parlamentem a dokud se k této otázce nevyjádří Evropská rada. Na konci tohoto procesu, což bývá na konci června či začátkem července, ministři Rady ECOFIN definitivně rozhodnou o zrušení výjimky na zavedení eura. Teprve od tohoto okamžiku bude mít Česká republika jistotu, že ekonomické přípravy na členství v eurozóně byly úspěšně završeny.

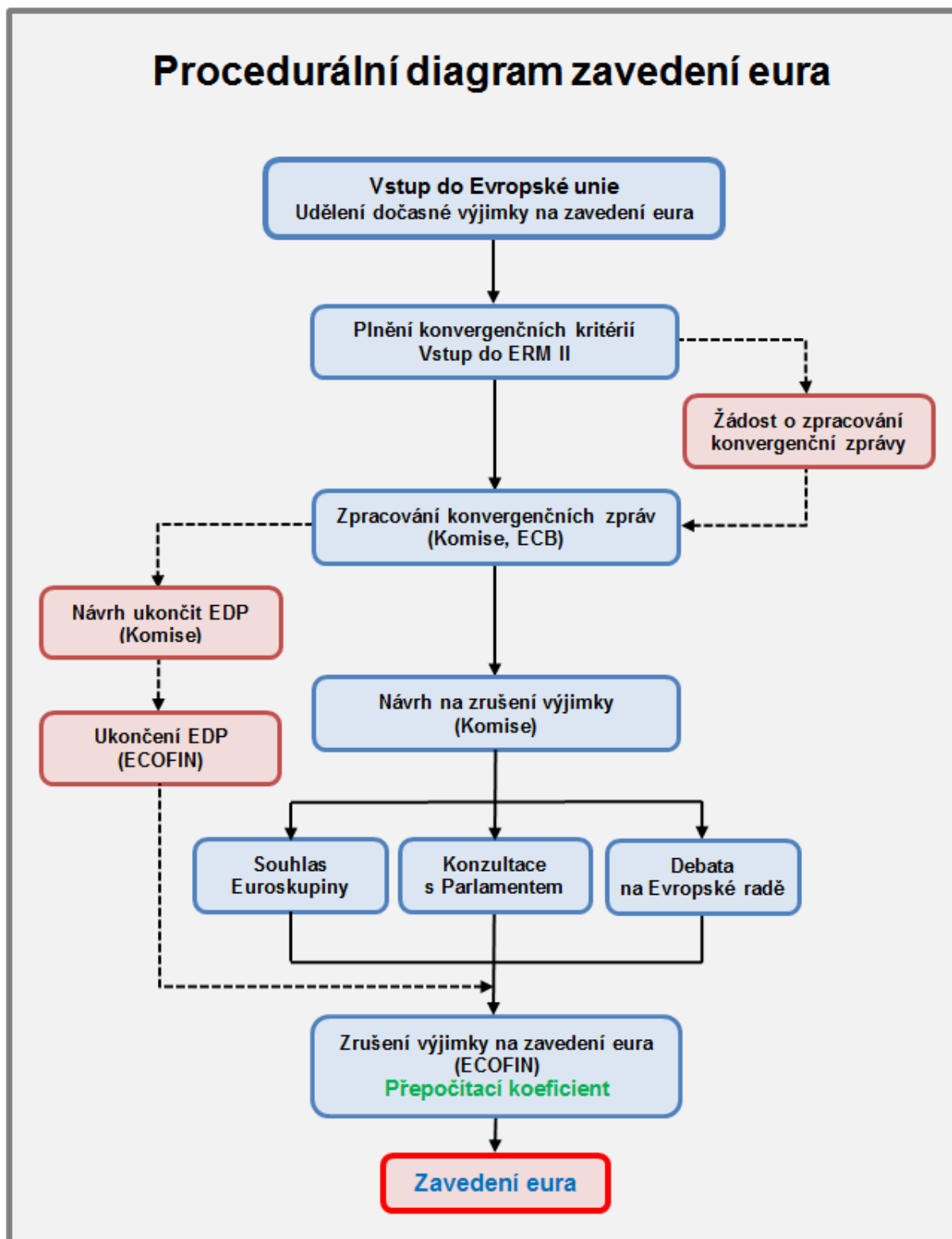
² 1. 4. 2014

- Stanovení přepočítacího koeficientu. Na zasedání Rady ECOFIN ruším výjimku na zavedení eura bude na návrh Komise a po konzultaci s ECB stanoven neodvolatelný kurz české koruny vůči euru, tzv. přepočítací koeficient.
- Zavedení eura v České republice. Dne 1. ledna následného roku euro nahradí českou korunu a stane se zákonnou měnou České republiky.

Procedurální diagram zavedení eura

Poznámka: Plné čáry spojují vždy prováděné úkony, přerušované čáry spojují úkony vykonávané v závislosti na okolnostech.

Hlavní principy

Zavedení eura v členské zemi EU se řídí příslušnými normami evropského práva. Cenné jsou i praktické zkušenosti se zaváděním eura v jiných státech eurozóny. To obojí, zákonná úprava a osvědčené postupy, se odráží ve formulaci důležitých principů, jimiž se bude řídit přechod na jednotnou měnu v České republice.

Kontinuita právních nástrojů

Zavedení eura nesmí ovlivnit platnost již existujících smluv a dalších právních nástrojů (právních předpisů, správních aktů, soudních rozhodnutí, právních úkonů aj.). Zachována tím bude právní jistota, že zánik české koruny a přechod na euro nebude mít za následek změnu jakékoliv podmínky smlouvy nebo jiného právního nástroje, nebude přípustným důvodem k osvobození od dluhu, ani neposkytne smluvní straně důvod k jednostranné změně smlouvy nebo k jejímu vypovězení.

Zásada kontinuity dále zajišťuje, že veškeré právní nástroje, které obsahují údaje v českých korunách, zůstanou po zavedení eura nadále platné a v nich uvedené korunové hodnoty se budou považovat za hodnoty v eurech podle oficiálního přepočítacího koeficientu. V případě smluv s pevnou úrokovou sazbou nebude zavedení eura důvodem ke změně nominální úrokové sazby splatné dlužníkem.

Zavedením eura současně nebude dotčena zásada smluvní volnosti. V souvislosti s přechodem na novou měnu mohou smluvní strany měnit smluvní podmínky, avšak pouze na základě vzájemného souhlasu.

Cenová neutralita a nepoškození občana

Přepočet veškerých cen a peněžních částek musí být prováděn výlučně za použití neodvolatelně stanoveného přepočítacího koeficientu a v plném souladu s platnými pravidly zaokrouhlování. Respektováním uvedené zásady bude dosaženo, že zavedení eura bude mít neutrální dopad na všechny zúčastněné subjekty.

Vynutí-li si přepočty peněžních částek zarovnávání výsledných hodnot, potom takovýto odklon od zásady cenové neutrality musí být spojen s dodržáním zásady nepoškození subjektů soukromého sektoru. V peněžních vztazích soukromého a veřejného sektoru proto u částek stanovujících plnění soukromých subjektů ve prospěch veřejného sektoru (daně, odvody, poplatky aj.) se může na základě zvláštního právního předpisu uplatnit zarovnávání pouze směrem dolů. Naopak u plnění veřejného sektoru vůči soukromým subjektům (vratky daní, sociální podpory aj.) lze použít zarovnávání pouze směrem nahoru. Uvedená forma zvýhodnění soukromých subjektů se nemusí vztahovat na platby, které vznikají z titulu porušení platných právních předpisů (pokuty, penále a jiné platby sankčního charakteru).

Odklon od pravidel přepočtu a zaokrouhlování na vyšší jednotky budou moci v rámci zachování smluvní volnosti provádět i obchodníci. Výhradně však tak budou moci činit jen ve prospěch občana.

Ochrana spotřebitele

V souvislosti se zavedením eura bude podniknuta řada opatření na ochranu spotřebitele. Jejich cílem bude usnadnit občanům přivykání si na novou měnu, a to zejména v oblasti nákupů zboží a služeb, kde hrozí počáteční dezorientace zákazníků i zneužití zavedení eura k neodůvodněnému zvyšování cen. Přijata budou také opatření zamezující vnímané inflaci. Takto se označuje jev, kdy spotřebitelé mají subjektivní pocit všeobecného růstu cen, který však neodpovídá oficiálním statistickým údajům.

Hlavními nástroji na ochranu spotřebitele v době zavádění eura jsou důsledná kontrola pravidel přepočtu a duálního označování cen, častější sledování cenového vývoje u běžně nakupovaných položek, podpora etického chování obchodníků.

Věcná a finanční odpovědnost

Každý subjekt veřejného a soukromého sektoru bude odpovědný za svou organizační přípravu přechodu na euro, a to včetně přizpůsobení informačních a jiných systémů, které spravuje. Náklady subjektů soukromého sektoru vyvolané přípravou na zavedení eura nebudou kompenzovány z veřejných zdrojů. Rolí státu bude poskytnout všem subjektům jasné a včasné informace a doporučení pro organizaci přechodu na euro, aby byla zajištěna minimalizace celkových nákladů.

Přepočet peněžních částek

Přepočty cen a všech dalších peněžních částek, které si vynutí zavedení eura v České republice, se řídí obecnými pravidly zakotvenými v evropské legislativě. Jejich konkretizace na přepočty mezi českou korunou a eurem bude upravena v Obecném zákoně o zavedení eura. Ucelenou informaci o dané výšce příprav na zavedení eura v ČR podává metodický text Základní pravidla přepočtu, zaokrouhlování a zarovnávání peněžních částek při zavádění eura, který byl zpracován Organizačním výborem NKS.

Problematiku přepočtu peněžních částek lze rozčlenit na dvě základní části. A to jednak na pravidla pro použití oficiálního přepočítacího koeficientu a dále na pravidla pro zaokrouhlování a zarovnávání přepočtených částek.

Přepočítací koeficient

Evropská legislativa požaduje, aby peněžní částky, které mají být zaplacený nebo vyúčtovány, byly převáděny z jednotek národní měny na eura či naopak výlučně prostřednictvím oficiálního přepočítacího koeficientu. Tento základní parametr pro převod peněžních hodnot bude stanoven Radou EU ve zvláštním nařízení v návaznosti na zrušení výjimky pro Českou republiku na zavedení eura, což lze očekávat přibližně půl roku před termínem zavedení eura. Hodnota přepočítacího koeficientu se nemusí nutně shodovat s centrální paritou, s níž česká koruna vstoupí do kurzového systému ERM II.

Základní pravidla pro použití přepočítacího koeficientu jsou následující:

- Přepočítací koeficient bude zadán s přesností na šest platných číslic a vyjadřovat bude ekvivalent jednoho eura v českých korunách. S ohledem na stávající kupní sílu české koruny v jednotkách eura lze předpokládat tvar $1 \text{ EUR} = \text{XX,XXXX CZK}$.
- Přepočítací koeficient musí být používán v plném tvaru, tj. nesmí být zaokrouhlován, zkracován ani invertován (tj. používán ve tvaru $1 \text{ CZK} = 0,XXXXXX \text{ EUR}$).

Zaokrouhlování

Evropská legislativa stanoví obecná pravidla pro přepočty mezi jednotkami národní měny a eurem. Tato pravidla se stanou závaznými rovněž pro konverze korunových částek na eura a naopak.

- $\text{CZK} \rightarrow \text{EUR}$. Při přepočtu korunové částky na eurovou je korunový základ dělen přepočítacím koeficientem. Výsledná částka bude zaokrouhlena na dvě desetinná místa čili na nejbližší eurocent jako nejnižší nominále peněžní jednotky eura. Při nerozhodném výsledku, tj. končícím na třetím desetinném místě číslicí 5, je zaokrouhlováno vždy směrem nahoru.
- $\text{EUR} \rightarrow \text{CZK}$. Při přepočtu eurové částky na korunovou se eurový základ násobí přepočítacím koeficientem. Výsledná částka bude zaokrouhlena na nejnižší národní měnovou jednotku, v případě ČR tedy na jeden haléř.
- Dílčí versus konečná částka. Skládá-li se peněžní částka z více dílčích položek, je doporučováno zaokrouhlovat až konečnou hodnotu, zatímco dílčí položky mohou být uváděny nezaokrouhleně. Tímto způsobem se zabrání nekonzistencím z důvodu drobných odchylek mezi zaokrouhlováním po jednotlivých položkách a zaokrouhlením výsledné částky.

Členské státy si mohou určit podrobnější právní úpravu pro zaokrouhlování přepočtených částek, pokud tím posílí princip cenové neutrality. Této možnosti bude využito u vybraných komodit s nízkou jednotkovou cenou a vysokými odebíranými objemy (např. elektřina, zemní plyn, pitná voda dodaná a odvedená, některé služby elektronických komunikací aj.). Jelikož však z evropského práva vyplývá též nutnost respektovat smluvní volnost stran, bude pečlivě zvažováno, do jaké míry uvedené výjimky z obecných pravidel uzákonit nebo ponechat ve formě doporučení.

Ilustrativní přepočet eurové částky na částku v českých korunách

- Výchozí částka: 1530 €
- Přepočítací koeficient (ilustrativní): $1 \text{ €} = 27,6540 \text{ Kč}$
- Správně: $1530 \times 27,654 = 42310,62 \text{ Kč}$ (použit byl platný přepočítací koeficient)
- Chybně: $1530 \times 27,65 = 42304,50 \text{ Kč}$ (použit byl zaokrouhlený přepočítací koeficient)
- Chybně: $1530 \times 27,6 = 42228,00 \text{ Kč}$ (použit byl zkrácený přepočítací koeficient)
- Chybně: $1530 : 0,036161 = 42310,78 \text{ Kč}$ (použit byl invertovaný přepočítací koeficient)
- Ilustrativní přepočet korunové částky na částku v eurech
- Výchozí částka: 1500 Kč
- Přepočítací koeficient (ilustrativní): $1 \text{ €} = 27,6540 \text{ Kč}$
- Správně: $1500 : 27,654 = 54,24 \text{ €}$ (použit byl platný přepočítací koeficient)

- Chybně: $1500 : 27,65 = 54,25 \text{ €}$ (použit byl zaokrouhlený přepočítací koeficient)
- Chybně: $1500 : 27,6 = 54,35 \text{ €}$ (použit byl zkrácený přepočítací koeficient)
- Chybně: $1500 \times 0,036161 = 54,24 \text{ €}$ (použit byl invertovaný přepočítací koeficient)

Zarovnávání

Přepočty korunových částek na eura s následným zaokrouhlením na nejbližší cent mohou vést ke vzniku nepraktických či jinak nepohodlných částek. Jako typické příklady lze uvést výpočet daní, hodnoty kolků a známek, ukládání peněžitých sankcí nebo peněžní automaty. V těchto případech by rozsáhlé používání drobných mincí vedlo k různým těžkostem a mohlo by být v rozporu s dosavadními zvyklostmi. Řešením je zarovnávání přepočtených částek. Zarovnáváním se obecně rozumí:

- Zaokrouhlení přepočtené částky na vyšší řád (deseticent, euro, desítky eur apod.).
- Stanovení zcela jiné praktické částky.

Pro zarovnávání legislativa ES nestanoví podrobnější pravidla. Pouze zdůrazňuje principy výjimečnosti, odůvodněnosti, posuzování případ od případu, dodržování zásady právní jistoty a dostatečné informovanosti.

Duální označování

Duální označování peněžních částek náleží mezi základní opatření organizovaného přechodu z národní měny na jednotnou měnu euro. Spočívá v uložené povinnosti zobrazovat po určitou dobu vybrané peněžní částky současně v českých korunách a eurech, a to podle závazných pravidel pro přepočet peněžních částek. Aplikací tohoto nástroje jsou sledovány dva základní cíle:

- Poskytnout efektivní pomůcku pro přivykání si nové peněžní jednotce, kterou si občané postupně osvojují.
- Vytvořit vyšší tlak na obchodníky, aby přechod na euro nebyl zneužíván k neodůvodněnému zvyšování cen s negativními dopady na inflaci.

Duální označování bude vyžadováno v takovém rozsahu, aby sloužilo všestranné ochraně zájmů občanů a spotřebitelů při přechodu na jednotnou měnu. Za relevantní oblasti lze považovat:

- ceny výrobků a služeb pro konečnou spotřebu;
- ceny nemovitostí a dalších majetkových hodnot;
- ceny finančních služeb a dalších majetkových hodnot;
- mzdy, platy a další odměny;
- dávky důchodového a nemocenského pojištění a ostatní sociální dávky;
- platby zdravotního pojištění;
- daně, poplatky, cla a pokuty.

Ve vybraných a odůvodněných případech bude možné určité subjekty buď zcela osvobodit od povinnosti duálního označování nebo jim umožnit zjednodušené postupy.

Národní plán zavedení eura předpokládá, že povinnost duálního označování vznikne jeden měsíc po nabytí právní účinnosti přepočítacího koeficientu a zanikne na konci roku, ve kterém euro bude zavedeno. V souladu s obecnou praxí rovněž uvádí, že v oblasti cen výrobků a služeb budou povinnosti duálního označování podléhat pouze obchodní vztahy podnikatelů vůči spotřebitelům, nikoliv obchodní vztahy mezi státem a podnikatelskými subjekty či obchodní vztahy mezi podnikatelskými subjekty navzájem. Povinnost duálního označování by měla trvat po celý rok, v němž bude euro zavedeno.

Ucelenou informaci o dané výšce příprav na zavedení eura v ČR podává metodický text Doporučené postupy při duálním označování spotřebitelských cen, který byl zpracován Organizačním výborem NKS. V konečné fázi bude tato problematika závazným způsobem upravena Obecným zákonem o zavedení eura v ČR a rozpracována v dílčích prováděcích předpisech.

Zavedení eurového oběživa³

Podle odhadu České národní banky bude nutné při zavádění eura vpravit do oběhu až 250 miliónů kusu eurobankovek a kolem 1 miliardy euromincí. Zvládnutí počátečního náporu v pohybu eurového oběživa bude po technické i časové stránce vysoce náročné. Organizačně bude probíhat po linii více procesů, které budou důsledně koordinovány.

- Prvotní dodávky eurobankovek. V rámci příprav na rozšíření eurozóny budou České republice po dohodě s ECB zapůjčeny eurové bankovky ze zásob některých členských centrálních bank Eurosystemu. Pro tento účel ČNB vypracuje odhad potřebného množství bankovek včetně logistických zásob. Převoz bankovek na území ČR bude možný až po zrušení výjimky na zavedení eura, tedy přibližně půl roku před přechodem na jednotnou měnu. Zapůjčené bankovky budou spláceny z produkce bankovek, kterou bude ČNB zajišťovat v následujících letech.
- Prvotní dodávky euromincí. Přípravné práce související s výběrem motivů pro národní stranu českých euromincí budou zahájeny nejméně tři roky před uvažovaným termínem zavedení eura. Samotná výroba českých euromincí a jejich doprava na území ČR bude možná až po zrušení výjimky na zavedení eura. Vzhledem ke krátkému času bude patrně rozdělena mezi více výrobců.
- Předzásobení bank (frontloading). S přibližným předstihem tří měsíců před zavedením eura ČNB poskytne bankám formou zápůjčky eurové oběživo. Banky tyto zápůjčky zajistí zástavou v souladu s předpisy ECB. Bankovky a mince, jež byly v rámci předzásobení zapůjčeny, nebude dovoleno před dnem přechodu na euro vydávat do oběhu.
- Druhotné předzásobení nefinančních podniků (subfrontloading). Přibližně měsíc před zavedením eura banky budou moci v souladu se stanovenými podmínkami poskytnout eurové oběživo, které obdržely v rámci předzásobení od ČNB, vybraným subjektům

³ 14. 4. 2014

nefinančního sektoru (obchodům, provozovatelům bankomatů aj.). Takto poskytnutá hotovost nebude moci být uváděna do oběhu před dnem přechodu na euro. Druhotné předzásobení veřejnosti nebude povoleno.

- Nákup eurového oběživa. Vzhledem ke skutečnosti, že euro je reálně existující měna, mohou se banky, nefinanční podniky i veřejnost bez jakýchkoli omezení předzásobit eurovou hotovostí nákupem této měny za tržní cenu.
- Startovací balíčky pro domácnosti a podniky. Tyto jednotné sady eurových mincí bude možné si zakoupit před zahájením oficiální platnosti nové měny. Vedle svého základního účelu, jímž je seznámit se s národní podobou eurových mincí, představují též určitou minimální základní hotovost v prvních dnech po zavedení eura. Úkolem startovacích balíčků nebude předzásobit eurovou hotovostí podnikatele.
- Zásobení a konverze bankomatů. Počet peněžních bankomatů v ČR neustále roste. Provozovatelé bankomatů, servisní organizace a bezpečnostní agentury budou muset v relativně krátkém časovém období zajistit změnu software, hardware a naplnění bankomatů tak, aby při přechodu na měnu euro nebyl narušen hotovostní peněžní oběh. Obdobně bude nutné upravit prodejní a jiné automaty a další zařízení přijímající bankovky a mince.

Stažení korunového oběživa⁴

Ode dne zavedení eura se zákonným platidlem na území České republiky stane měna euro, která ve všech peněžních funkcích nahradí českou korunu. S okamžitou účinností euro začne být používáno v bezhotovostním platebním styku. Plná adaptace hotovostního oběhu na placení eurem bude ale vyžadovat stažení značné masy korunových bankovek a mincí. Národní plán zavedení eura uvažuje s kombinací vícero kanálů, jejichž prostřednictvím bude korunové oběživo co nejrychleji nahrazováno nově platným eurovým oběživem.

Výměna hotovosti

Ode dne zavedení eura bude možné na pobočkách ČNB, v obchodních bankách a u dalších vybraných subjektů vyměňovat korunové bankovky a mince za eurové oběživo. Národní plán zavedení eura počítá s bezplatnou výměnou hotovosti po dobu nejméně šesti měsíců od data zavedení eura. Příslušným zákonným zmocněním budou upraveny technické náležitosti výměny oběživa, např. hodnota či maximální počet kusů bankovek a mincí pro jednu výměnu. Obchodní banky patřičným způsobem upraví informační systémy a procesy pro provádění pokladních a směnárenských operací.

Po uplynutí období bezplatné výměny u širokého spektra subjektů budou výměnu korunového oběživa za eurové provádět již jen pobočky ČNB. U mincí bude výměna možná po dobu pěti let (doba prekluze). O délce doby pro výměnu bankovek bude rozhodnuto dodatečně. Doba prekluze však bude stanovena dostatečně dlouhá v řádu desítek let.

⁴ 14. 4. 2014

Duální oběh

Uzákoněno bude přechodné období duálního oběhu, nazývané též paralelní oběh či duální cirkulace. Během této doby bude možné současně s eurem platit v obchodní síti též dosluhujícími korunovými bankovkami a mincemi. Národní plán předjímá trvání duálního oběhu v rozsahu dvou kalendářních týdnů od data přijetí eura. Po ukončení této lhůty korunové bankovky a mince pozbydou vlastnost zákonného platidla.

Období duálního oběhu bude klást zvýšené nároky na obchodníky. Jejich povinností bude na jedné straně přijímat při placení od zákazníků české koruny, současně však budou povinni vydávat zpět jen eurové oběživo. Účelem tohoto opatření je přispět k co nejrychlejšímu stažení korunových bankovek a mincí z oběhu.

Uložení hotovosti na účet

Nejvhodnější formou výměny postradatelné hotovosti v české měně je její uložení v předstihu na bankovní účet, načež banka provede bezplatnou konverzi korunových částek na eurové. Občané se tím vyhnou vystávání front na výměnu hotovosti, které mohou vzniknout bezprostředně po přijetí eura. Po datu přijetí eura si lze eurovou hotovost podle potřeby vyzvednout, nejpohodlněji vybráním z bankomatu. V tomto duchu budou ČNB i obchodní banky vyvíjet potřebnou komunikační aktivitu vůči svým klientům.

Korunové bankovky a mince budou prostřednictvím bank soustřeďovány na pobočkách ČNB nebo na jejich detašovaných pracovištích, kde bude probíhat jejich likvidace. ČNB dohodne s bankami a s příslušnými bezpečnostními složkami a agenturami racionální formy transportů stažené hotovosti.

Komunikační kampaň

Významnou roli v procesu zavádění eura bude sehrávat komunikace s veřejností. Jejím účelem bude zajistit, aby každý občan České republiky v každé své společenské roli byl korektně, v dostatečném rozsahu a ve správný čas informován. Základní cíle, nástroje, fázování i institucionální zabezpečení komunikační kampaně k euru budou obsaženy v dokumentu, který schválí vláda ČR.

Cílové a zprostředkující skupiny

Hlavní pozornost komunikační kampaně bude zaměřena na širokou veřejnost, které budou předávány informace o praktických aspektech přechodu na společnou evropskou měnu. Specifické přístupy budou voleny vůči skupinám osob, které se vymezují odlišným rozsahem a obsahem sdělovaných informací a také intenzitou projevovaného zájmu o problematiku eura. Vedle široké veřejnosti proto vhodným způsobem budou oslovovány následující cílové skupiny:

- Citlivé skupiny. Do této kategorie se řadí senioři, osoby s tělesným postižením, dlouhodobě nemocní, vězni, romská menšina či lidé s nižším stupněm vzdělání. Tyto skupiny buď mají

objektivně ztížený přístup k některým informačním kanálům nebo projevují menší zájem o aktuální společenské dění.

- Národnostní menšiny. Jejich nevýhodou bývá nižší míra integrace do české společnosti převážně v důsledku jazykové bariéry.
- Živnostníci a malé podniky. Zranitelnost těchto subjektů pramení z jejich sklonu k zanedbávání včasných příprav a z velkého náporu na tento sektor v prvních dnech zavedení eura.

Nezastupitelnou roli v průběhu komunikační kampaně budou sehrávat i tzv. zprostředkovatelé či multiplikátoři informací. Jedná se o specifické skupiny osob, jež mají schopnost věrohodně oslovit konkrétní cílové skupiny a snadno jim předávat potřebné informace. Aby mohli dobře plnit svoji roli, musejí být sami v potřebné míře vybaveni včasnými a nezkreslenými informacemi. Do komunikační kampaně budou zapojeni následující zprostředkovatelé informací:

- Média v audiovizuální, tištěné a elektronické formě.
- Profesní a odborná sdružení.
- Členové zastupitelstva obcí a další představitelé územních samosprávných celků.
- Velké podniky a banky.
- Učitelé v denním kontaktu se školní mládeží.
- Skupiny školní mládeže a studentů plnící funkci zprostředkovatele vůči rodičům a prarodičům.
- Sociální a terénní pracovníci, kteří jsou v denním kontaktu s citlivými skupinami.
- Významné osobnosti z oblasti politiky, vědy a výzkumu, sportu a kultury.

Nástroje komunikační kampaně

Komunikační kampaň bude využívat a kombinovat vhodné komunikační nástroje, aby efektivně plnila svůj základní cíl, jímž je poskytovat informace o přechodu na novou měnu v dostatečném rozsahu, včas, vhodnou formou a s vynaložením přiměřených nákladů. Volba komunikačních nástrojů bude respektovat skutečnost, že různé cílové skupiny obyvatel jsou dosažitelné různými komunikačními kanály a prostřednictvím různých zprostředkovatelů informací. Z pestré škály plánovaných komunikačních aktivit lze například jmenovat:

- Spolupráce se zástupci médií. Úloha médií při šíření informací o euru bude nezastupitelná. Média sama proto musí mít přístup k včasným a nezkresleným informacím, k čemž budou rovněž využívány tiskové zprávy a konference či speciální semináře pro novináře.
- Komunikační kampaň v médiích. Využívány budou televizní a rozhlasové spoty, a to zejména v období vrcholících příprav ke sdělení hlavních poselství. Tištěná inzerce bude umísťována do novin celostátního i regionálního charakteru, jakož i do specializovaných časopisů s možností oslovit přímo vybrané cílové skupiny. V přiměřené míře bude též využívána venkovní reklama.
- Poštovní zásilky do domácností. V průběhu komunikační kampaně budou všechny domácnosti osloveny prostřednictvím neadresných poštovních zásilek, jejichž účelem bude informovat o důvodech zavedení eura, o ochranných prvcích eurových bankovek a mincí, o

možných způsobech výměny oběživa a o dalších technických náležitostech přechodu na jednotnou měnu euro.

- Startovací balíčky. Jedná se o sady eurových mincí, které si občané budou moci zakoupit přibližně s předstihem jednoho měsíce před zavedením eura. Začátek prodeje startovacích balíčků lze považovat za důležitý okamžik komunikační kampaně, neboť touto cestou se lidé budou moci poprvé fyzicky seznámit s podobou českých euromincí.
- Volně dostupné tištěné materiály. Během komunikační kampaně bude distribuována řada letáků a informačních brožur souvisejících s problematikou zavádění eura. Speciální praktické příručky budou zpracovány pro podnikatelský sektor a pro členy obecních zastupitelstev.
- Speciální pomůcky. Osobám se zdravotním postižením budou k dispozici různé speciální pomůcky odpovídající typu zdravotního postižení.
- Nová média. Rychlý rozvoj internetu a jeho dostupnosti spolu s dynamickým vývojem nových médií internetového věku vytváří zcela nový prostor k efektivní komunikaci se stále širšími cílovými skupinami. Výhodou nových médií jsou i relativně nízké náklady při využívání příslušných komunikačních kanálů. Využívány budou internetové stránky k euru a vybrané sociální sítě.
- Propagační předměty. V průběhu komunikační kampaně budou při vhodných příležitostech rozdávány propagační předměty, jejichž skladba a množství se bude řídit hlediskem účelnosti a hospodárnosti.

České euromince

Česká republika využije svého práva razit eurové mince s vlastní národní stranou. Euromince s českými motivy, jejichž grafické návrhy vzejdou z veřejné soutěže, budou platit na celém území eurozóny. Zahájení prací na českých euromincích se odvine od termínu zavedení eura v České republice.

Vzhled českých euromincí

Příprava výroby, vlastní výroba, zajištění dodávek a distribuce euromincí jsou časově velmi náročné úkony. Přípravné práce je třeba zahájit nejméně tři roky před uvažovaným termínem zavedení eura.

Národní plán zavedení eura v ČR počítá s následujícím časovým harmonogramem (symbol €-T značí počet měsíců T před termínem zavedení eura):

- Výběr návrhů na národní strany mincí (€-36 až €-24).
- Výběr námětů (€-36 až €-30).
- Rozhodnutí o struktuře euromincí v oběhu, stanovení předpokládaného počtu potřebných mincí (€-24).
- Výběrové řízení na dodavatele mincí (€-24 až €-18).
- Výroba razidel, výroba limitovaného množství vzorků mincí všech hodnot (€-18 až €-6).
- Zahájení výroby mincí (€-6).

O podobě národních motivů bude rozhodnuto na základě výsledků veřejné soutěže, kterou zorganizuje Česká národní banka. V pravomoci ČNB bude stanovit mechanismus výběru námětů národních stran a jejich výtvarných návrhů. Pro konečné rozhodnutí bude k dispozici několik variant. ČNB rovněž rozhodne o způsobu zapojení veřejnosti do výběru námětů pro národní stranu českých euromincí. Vlastní výroba českých euromincí bude zahájena až po rozhodnutí Rady o zrušení výjimky na zavedení eura, tedy přibližně půl roku před datem přechodu na společnou evropskou měnu.

Národní koordinační skupina

Autor: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 1. 12. 2013

Za účelem koordinace technických příprav na zavedení eura v ČR byla v listopadu 2005 vládou ČR zřízena národní koordinační skupina. V čele NKS stojí vládou jmenovaný národní koordinátor pro zavedení eura. NKS zřizuje pracovní skupiny, jejichž úkolem je navrhovat řešení konkrétních odborných problémů.

Statut NKS

Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice (NKS) byla zřízena vládním usnesením č.1510 ze dne 23. listopadu 2005. Představuje centrální koordinační a řídicí orgán pro zavedení eura v ČR. NKS je přímo podřízena ministru financí ČR.

Pravomoci a odpovědnosti NKS jsou konkretizovány jejím statutem. Tento dokument do působnosti NKS svěřuje zejména následující činnosti:

- Vymezení obsahu a struktury procesu zavedení eura v České republice a řízení tohoto procesu.
- Vytvoření pracovních skupin pro jednotlivé oblasti problematiky zavedení eura v České republice a kontrola jejich činnosti.
- Vypracování a realizace Národního plánu zavedení eura v České republice včetně z toho vyplývající koordinace všech legislativních, technicko-organizačních a institucionálních opatření.
- Rozšiřování a komunikační využívání existujících analýz přínosů a dopadů zavedení eura pro Českou republiku.
- Vypracování a schválení komunikační strategie.
- Aktivní získávání zkušeností z těch evropských zemí, které již euro přijaly nebo jsou v procesu jeho přijetí.
- Vypracování podkladů za účelem pravidelného informování vlády o činnosti NKS.

NKS má svého předsedu, kterým je vládou jmenovaný národní koordinátor pro zavedení eura v ČR. Ten zastupuje NKS navenek a vykonává řadu dalších statutárních povinností, z nichž lze jmenovat přípravu a řízení jednání NKS, prezentaci stanovisek NKS, předkládání materiálů vládě ČR prostřednictvím ministra financí, zadávání úkolů pracovním skupinám a vymáhání jejich plnění.

Aktuální složení NKS

K 1. lednu 2014 měla NKS následující strukturu:

- Předseda NKS – národní koordinátor pro zavedení eura a zástupce Ministerstva financí.
- Místopředseda NKS – zástupce České národní banky.
- Místopředseda NKS – zástupce Ministerstva průmyslu a obchodu.
- Člen NKS – zástupce Ministerstva spravedlnosti.
- Člen NKS – zástupce Ministerstva vnitra.
- Člen NKS – zástupce Úřadu vlády ČR.

Každý člen NKS má svého alternáta, který má právo zúčastnit se zasedání NKS a zastupovat člena NKS v případě jeho nepřítomnosti v plném rozsahu.

Pracovní skupiny NKS

K plnění zadaných úkolů NKS může zřizovat pracovní skupiny pro jednotlivé oblasti problematiky zavedení eura v České republice. Každá pracovní skupina má svého gestora, kterým je instituce vybraného člena NKS. Gestor je povinen zajistit potřebné podmínky pro výkon činnosti příslušné pracovní skupiny a pro efektivní plnění jejích úkolů.

Pracovní skupina se skládá z předsedy a členů. Členy pracovních skupin mohou být i externí spolupracovníci z veřejného i soukromého sektoru, kteří po věcné stránce mohou přispět k plnění zadaných úkolů. Členové pracovních skupin poskytují na žádost členů NKS informace o odborných otázkách, které se vztahují k předmětu jejich činnosti.

Z rozhodnutí NKS bylo ustaveno následujících šest pracovních skupin:

- Pracovní skupina pro finanční sektor (gestor Česká národní banka)
- Pracovní skupina pro veřejné finance a veřejnou správu (gestor Ministerstvo financí)
- Pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele (gestor Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- Pracovní skupina pro legislativu (gestor Ministerstvo spravedlnosti)
- Pracovní skupina pro informatiku a statistiku (gestor Ministerstvo vnitra)
- Pracovní skupina pro komunikaci (gestor Ministerstvo financí ve spolupráci s Českou národní bankou)

Organizační výbor NKS

Ministerstvo financí vytváří podmínky pro činnost NKS a jejího předsedy. K tomuto účelu je zřízen Organizační výbor NKS, který zabezpečuje činnost NKS po stránce odborné, organizační,

administrativní a technické. Členové Organizačního výboru se mohou účastnit zasedání NKS a jednání jednotlivých pracovních skupin.

Národní koordinátor

Národní koordinátor odpovídá za koordinaci příprav na zavedení eura v ČR. Stojí v čele národní koordináční skupiny, sleduje činnost pracovních skupin, účastní se jednání pracovních výborů Evropské komise a komunikuje s veřejností o problematice eura. Do této funkce je jmenován vládnou ČR. Tato pozice je v současné době neobsazena.

Odborný profil

Dne 28. března 2007 vláda jmenovala do funkce národního koordinátora pro zavedení eura v ČR prof. Ing. Oldřicha Dědku, CSc., který tuto funkci vykonával až do 28. února 2017. V současné době je tato funkce neobsazena.

Oldřich Dědek vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze a až do r. 1992 pracoval jako výzkumný pracovník Ekonomického ústavu ČSAV. Odborné vzdělání si doplňoval studijními pobyty na London School of Economics, University of Warwick a ve Federal Reserve Bank of Kansas City. V letech 1996-98 působil jako poradce guvernéra České národní banky a krátce i jako poradce předsedy vlády ČR. V období 1999-2005 zastával funkci viceguvernéra ČNB. Od r. 2005 přednáší na Institutu ekonomických studií Univerzity Karlovy problematiku finančních trhů a evropské ekonomické integrace. Je autorem dvou knižních monografií věnovaných euru: Historie evropské měnové integrace, Od národních měn k euru (C. H. Beck 2008) a Doba eura, Úspěchy i nezdary společné evropské měny (Linde Praha 2014).

Dne 31. ledna 2017 podal národní koordinátor pro zavedení eura v České republice Oldřich Dědek rezignaci ze své funkce ke dni 28. února 2017.

Tento svůj krok odůvodnil rozhodnutím prezidenta České republiky pana Miloše Zemana jmenovat jej členem Bankovní rady České národní banky s účinností od 13. února 2017. Funkce národního koordinátora je spojena s výkonem funkce předsedy Národní koordináční skupiny pro zavedení eura v ČR, který zde zastupuje zájmy Ministerstva financí. Tato funkce je proto neslučitelná se členstvím v nejvyšším řídicím orgánu ČNB.

Pracovní skupiny NKS

Za účelem zabezpečení úkolů spojených se zavedením eura zřizuje NKS pracovní skupiny. K plnění úkolu stanoveného Národním plánem - příprava Obecného zákona o zavedení eura - byla zřízena ad hoc skupina složená ze zástupců MF, ministerstva spravedlnosti a ČNB, která spolupracuje s pracovní skupinou NKS pro legislativu.

Pracovní skupina pro legislativu

Gestor: Ministerstvo spravedlnosti

Úkoly pracovní skupiny pro legislativu jsou zejména:

- Vypracování návrhu způsobu implementace závazných právních předpisů ES a ECB o zavedení eura, které se týkají zejména zásady kontinuity smluv, způsobu přepočtu podle konverzního kurzu a pravidel zaokrouhlování.
- Vypracování návrhu zásad Obecného zákona o zavedení eura.
- Vypracování přehledu vnitrostátních právních předpisů, které bude nutné měnit v souvislosti se zavedením eura.
- Vypracování harmonogramu přijímání právních předpisů v souvislosti se zaváděním eura v České republice.
- Stanovení kontrolních termínů postupu legislativních prací.

Členy pracovní skupiny jsou zástupci Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva financí, Ministerstva vnitra, Ministerstva zemědělství, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva dopravy, Ministerstva práce a sociálních věcí, Úřadu vlády ČR, České národní banky, České bankovní asociace a Svazu měst a obcí.

Pracovní skupina pro finanční sektor

Gestor: Česká národní banka

Úkoly pracovní skupiny pro finanční sektor jsou zejména:

- Vypracování plánu konverze platebních a zúčtovacích systémů, které jsou nositeli finančních informací v rámci institucí finančního sektoru.
- Koordinace technických a systémových aspektů budoucího zapojení České republiky do Jednotného eurového platebního prostoru (SEPA).
- Vypracování plánu způsobu obstarání eurových bankovek a mincí.
- Vypracování logistického plánu distribuce oběživa do komerčních bank a maloobchodního sektoru.
- Vypracování plánu postupů a harmonogramu distribuce eurového oběživa obyvatelstvu a nefinančním organizacím.
- Vypracování plánu postupů a způsobů stahování české měny od obyvatelstva a nefinančních organizací včetně návrhu limitních termínů pro výměnu bankovek a mincí.
- Vypracování a průběžné aktualizování rámcového odhadu přímých jednorázových nákladů spojených se zavedením eura v ČR za finanční sektor.
- Vypracování krizového scénáře pro případ selhání některé ze součástí procesu přechodu na jednotnou měnu.

Členy pracovní skupiny jsou zástupci České národní banky, Ministerstva financí, České bankovní asociace, Komory auditorů ČR, Svazu průmyslu a dopravy ČR, České pošty a Burzy cenných papírů.

Pracovní skupina pro veřejné finance a veřejnou správu

Gestor: Ministerstvo financí

Úkoly pracovní skupiny pro veřejné finance a veřejnou správu jsou zejména:

- Identifikace potřeb technické konverze finančních informačních systémů v resortech veřejné správy a na samosprávné úrovni.
- Stanovení postupu a harmonogramu realizace technické konverze informačních systémů.
- Identifikace potřebných změn v právních předpisech.
- Identifikace potřebných změn souvisejících se sestavováním státního a územních rozpočtů a se správou státního dluhu a finančního majetku státu.
- Vypracování koncepce přepočítání tarifních mezd a platů zaměstnanců veřejné správy, daní, sociálních dávek, důchodů, poplatků a úpravy daňového systému.
- Vypracování rámcové představy o rozsahu nákladů na technickou a administrativní konverzi pro sektor veřejné správy.
- Stanovení kontrolních termínů postupu prací.

Členy této pracovní skupiny jsou zástupci Ministerstva financí, Generálního ředitelství cel, Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Úřadu vlády ČR, České národní banky, Asociace krajů ČR a Svazu měst a obcí ČR.

Pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele

Gestor: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Úkoly pracovní skupiny pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele jsou zejména:

- Vymezení rozsahu a potřeby technické konverze informačních systémů v sektoru nefinančních organizací.
- Identifikace možností maloobchodu pro proces výměny měny po dobu duálního oběhu.
- Stanovení principů ochrany spotřebitele před neodůvodněnými cenovými důsledky měnové konverze včetně pravidel konverze cen na euro a duálního oceňování.
- Příprava metodického doporučení postupů na podnikové úrovni v souvislosti se zaváděním eura.
- Vypracování odhadu nákladů na zavedení eura v sektoru nefinančních podnikatelských subjektů a neziskových organizací.
- Stanovení harmonogramu plnění jednotlivých úkolů a určení kontrolních termínů postupu prací.

Členy pracovní skupiny jsou zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva financí, Ministerstva pro místní rozvoj, České obchodní inspekce, Hospodářské komory ČR, Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR, Sdružení obrany spotřebitelů, Sdružení českých spotřebitelů, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a Sdružení podnikatelů a živnostníků.

Pracovní skupina pro informatiku a statistiku

Gestor: Ministerstvo vnitra

Úkoly pracovní skupiny pro informatiku a statistiku jsou zejména:

- Identifikace věcného rozsahu technické konverze velkých statistických a finančních informačních systémů.
- Identifikace věcného rozsahu technické konverze vnitropodnikových informačních systémů.
- Identifikace věcného rozsahu technické konverze platebních a zúčtovacích systémů.
- Identifikace věcného rozsahu technické konverze účetnictví, platebních terminálů, bankomatů a prodejních automatů fungujících na mince a bankovky.
- Identifikace věcného rozsahu technické konverze statistických ukazatelů.
- Identifikace věcného rozsahu technické konverze dalších systémů.
- Identifikace časových nároků na provedení konverze informačních systémů.
- Vypracování odhadu nákladů na technickou konverzi včetně nákladů na školení.
- Vydávání doporučení k úpravám informačních systémů, která zamezí vzniku neopodstatněných a nadměrných nákladů souvisejících se zavedením eura.
- Poskytování základních metodických doporučení pro konverzi finančních a statistických informačních systémů v průřezu celé ekonomiky.

Členy pracovní skupiny jsou zástupci Ministerstva vnitra, Ministerstva financí, Českého statistického úřadu a České národní banky.

Pracovní skupina pro komunikaci

Gestor: Ministerstvo financí ve spolupráci s Českou národní bankou

Úkoly pracovní skupiny pro komunikaci jsou zejména:

- Příprava návrhu komunikační strategie zavedení eura v ČR.
- Příprava podkladů ke komunikaci specifických témat.
- Účast na komunikaci výstupů ostatních pracovních skupin NKS.
- Monitoring zahraničních zkušeností v oblasti zavádění eura.

Členy pracovní skupiny jsou zástupci Ministerstva financí, České národní banky, Úřadu vlády ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zahraničních věcí.

Organizační výbor NKS

Organizační výbor NKS byl zřízen jako odborné, technické a administrativní zázemí národní koordinační skupiny a národního koordinátora. Působí v rámci organizační struktury ministerstva financí. Členové tohoto výboru se mohou účastnit jednání NKS a pracovních skupin.

Organizační výbor NKS vyvíjí řadu dalších aktivit:

- Podílí se na rozpracovávání každoročního plánu práce národní koordinační skupiny a na následném vytváření podkladových materiálů pro hodnocení její činnosti.
- Přímě se podílí na zajištění plnění úkolů jednotlivých pracovních skupin, zejména po metodické a konzultativní stránce.
- Zajišťuje komunikaci s odbornou veřejností, výzkumnými institucemi, orgány státní správy, profesními a zájmovými sdruženími.
- Udržuje kontakty se zahraničními pracovišti obdobného charakteru a sleduje zahraniční zkušenosti s procesem zavádění eura.
- Je zapojen do pracovních skupin Evropské komise PAN II (Public Administration Network) a DirCom.
- Zpracovává vlastní metodické texty, pořádá semináře a konference.

Období redukovaných příprav

Současný přístup národní koordinační skupiny k technickým přípravám na zavedení eura vychází z postoje vlády ČR k problematice přistoupení České republiky k eurozóně. Tento postoj je opětovně potvrzován ve společných materiálech Ministerstva financí a České národní banky Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou. V souladu s těmito každoročně projednávanými materiály se vláda ČR rozhodla prozatím nestanovit cílové datum pro vstup do eurozóny.

Promítnutím postojů vlády ČR k problematice technických příprav na zavedení eura se NKS zabývala na svém zasedání dne 6. dubna 2011. V návaznosti na toto jednání byla provedena personální i obsahová redukce aktivit při zachování stávající struktury NKS. Organizační výbor NKS byl personálně redukován na tajemnici, která vedle prací pro národního koordinátora byla pověřena výkonem další agendy na ministerstvu financí. NKS souhlasila, aby v období redukovaných příprav na zavedení eura bylo těžiště přípravných aktivit soustředěno do přímé působnosti národního koordinátora a aby zatížení pracovních skupin NKS bylo minimalizováno pouze na konzultace k metodickým podkladům. NKS přitom vycházela z přesvědčení, že lze pokračovat v takových přípravných pracích, jejichž platnost je obecná a není v rozporu s principem účelně vynaložených prostředků.

Činnost národního koordinátora pro zavedení eura v období, kdy není stanoveno závazné datum přijetí eura, se na základě uvedeného přístupu zaměřuje na provádění následujících činností:

- Zapojení do pracovních orgánů Evropské komise, což jsou výbory PAN II a DirCom, a účast na akcích EuroTýmu.

- Udržování internetových stránek www.zavedenieura.cz a jejich využívání pro informování veřejnosti o aktuálním dění v eurozóně a o dalších závažných skutečnostech souvisejících s problematikou eura.
- Veřejná vystoupení k otázkám aktuálního vývoje v eurozóně a k současnému stavu příprav na zavedení eura v ČR.
- Sledování zahraničních zkušeností a udržování aktivních pracovních kontaktů se zahraničními pracovišti zabezpečujícími obdobné úkoly, jaké spadají do působnosti národního koordinátora pro zavedení eura v ČR.
- Pokračování dle možností v přípravných aktivitách metodického charakteru, jejichž platnost je obecná a není v rozporu s principem účelně vynaložených prostředků.

O aktivitách národního koordinátora pro zavedení eura je vláda ČR každoročně informována prostřednictvím informace pro jednání vlády Zpráva o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v České republice.

Tiskové zprávy a aktuality

<https://www.zavedenieura.cz/cs/narodni-koordinacni-skupina/tiskove-centrum>

PRÁVNÍ PŘEDPISY

Legislativa ČR

Obecný zákon o zavedení eura v České republice - základní principy

Národní plán zavedení eura v ČR předpokládá vypracování Obecného zákona o zavedení eura (dále také Obecný zákon). Tento zákon navazuje na základní nařízení ES týkající se zavedení eura jako zákonné měny a je hlavním právním předpisem, který vytváří v rámci ČR předpoklady pro zajištění přechodu na jednotnou evropskou měnu. Mezi hlavními principy, na kterých bude budoucí právní úprava spočívat, materiál vyjmenovává princip kontinuity právních závazků, princip nepoškození občana a princip neutrality. Zároveň naznačuje, jakými nástroji by uvedené principy měly být realizovány, a také se zmiňuje o problémech, které bude třeba v budoucnu ještě vyřešit. V závěrečné části materiál uvádí harmonogram dalšího postupu. Vymezuje dobu nezbytně nutnou na přípravu paragrafovaného znění zákona (4 měsíce), vnitřní i mezirezortní připomínkové řízení (cca 4 měsíce), konzultace s ECB (1 měsíc), projednání Legislativní radou vlády (2 měsíce), projednávání zákona Parlamentem (7 měsíců), podepsání prezidentem ČR a zveřejnění ve Sbírce zákonů (1 měsíc). Nabytí platnosti Obecného zákona se předpokládá v době 18-24 měsíců před dnem zavedení eura a nabytí účinnosti Obecného zákona dnem zavedení eura.

Příprava právního prostředí na zavedení eura v ČR

Schváleno usnesením vlády ČR ze dne 30. března 2009 č. 404.

Vládní materiál Příprava právního prostředí na zavedení eura v ČR objasňuje dva možné přístupy ke změně právního řádu při zavedení eura - metodu jednorázové změny právního řádu a metodu postupné změny právního řádu. Tento materiál byl vládě předložen, aby svým rozhodnutím vyjasnila spor ohledně způsobu adaptace právního prostředí na zavedení eura v České republice. Vláda schválila metodu postupné změny právního řádu, která spočívá v tom, že ministerstva zváží citlivost právních norem s ohledem na právní jistotu občanů či podniků a podle toho se rozhodnou buď pro přímou novelu, nebo pro tzv. přímou použitelnost evropského práva. Z právního hlediska není překážkou, aby se po zavedení eura vyskytovaly v právních předpisech po určitou dobu částky v korunách, neboť na ty se automaticky pohlíží jako na částky v eurech podle přepočítacího koeficientu. Alternativním přístupem je metoda jednorázové změny, která znamená přímou novelizaci všech právních předpisů, které obsahují korunové částky ještě před přijetím eura, což zajistí právní jistotu občanů. Nicméně proti tomuto přístupu může být namítáno, že v sobě skrývá významná implementační rizika. Důležitou součástí materiálu je návrh časového harmonogramu, který podává ucelenou představu o posloupnosti a časovém rozsahu jednotlivých etap legislativních prací při přípravách na zavedení eura v České republice.

Primární právo EU

Smlouva o fungování EU, HLAVA VIII Hospodářská a měnová politika

Základním pramenem práva, které vymezuje fungování hospodářské a měnové unie, je hlava VIII Smlouvy o fungování EU (dříve hlava VII Smlouvy o založení ES). V části věnované hospodářské politice jsou upraveny instituty jako hlavní směry hospodářských politik, mnohostranný dohled, zákaz nadměrných schodků veřejných financí, aj. V části věnované měnové politice jsou upraveny prvořadý cíl a základní úkoly ESCB, pravomoci k vydávání eurobankovek a euromincí, řídicí orgány ECB, aj.

Protokol (č. 4) o Statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky

Tento protokol připojený ke Smlouvě o fungování EU upravuje základní podmínky fungování ESCB, což jsou zejména jeho cíle a úkoly. Popsána je zde organizační struktura ESCB s jeho řídicími orgány. Vymezeny jsou povinnosti a pravomoci ESCB v oblasti vydávání bankovek, nástrojů měnové politiky, dohledu nad platebními systémy, hospodaření, aj. Obecná ustanovení upravují postavení ESCB při přijímání právních aktů.

Protokol (č. 12) o postupu při nadměrném schodku

Tento protokol připojený ke Smlouvě o fungování EU stanovuje referenční hodnoty kritéria stavu veřejných financí. Také objasňuje některé pojmy uváděné v čl. 126 Smlouvy o fungování EU.

Protokol (č. 13) o konvergenčních kritériích

Konvergenční kritéria jsou v obecné rovině stanovena v čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování EU. Úkolem tohoto protokolu připojeného ke Smlouvě o fungování EU je tato kritéria konkretizovat. V případě kritéria stavu veřejných financí jsou referenční hodnoty uvedeny v Protokolu o postupu při nadměrném schodku.

Protokol (č. 14) o Euroskupině

Tento protokol připojený ke Smlouvě o fungování EU institucionalizuje Euroskupinu, což je formace tvořená ministry členských států, jejichž měnou je euro. Tito ministři si volí na dva a půl roku většinou hlasů předsedu. V protokolu se uvádí, že na setkáních, která připravují zástupci ministrů financí členských států eurozóny, se účastní vedle zástupce Evropské komise též zástupci ECB.

Akt o podmínkách přistoupení ČR

Tento dokument, který je součástí Smlouvy o přistoupení k EU, upravuje přijetí nových členských zemí v r. 2004, mezi nimiž byla i Česká republika. Problematiky hospodářské a měnové unie se týká čl. 4, podle kterého se každý nový členský stát účastní hospodářské a měnové unie ode dne přistoupení jako členský stát, na který se vztahuje výjimka, ve smyslu článku 122 Smlouvy o založení ES.

Sekundární právo EU

Zavedení eura

Nařízení Rady (ES) č. 1103/97

ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady (ES) č. 2595/2000 ze dne 27. listopadu 2000

Nařízení zajišťuje právní jistotu v oblasti přepočtů peněžních částek při zavádění jednotné měny. Jeho jednotlivé články upravují např. nahrazování odkazů v právních nástrojích znějících na ecu odkazem na euro, kontinuitu právních nástrojů, používání přepočítacích koeficientů a závazných pravidel zaokrouhlování.

Nařízení Rady (ES) č. 974/98

ze dne 3. května 1998 o zavedení eura, ve znění nařízení Rady (ES) č. 2596/2000 ze dne 27. listopadu 2000, nařízení Rady (ES) č. 2169/2005 ze dne 21. prosince 2005, nařízení Rady (ES) č. 1647/2006 ze dne 7. listopadu 2006, nařízení Rady (ES) č. 835/2007 ze dne 10. července 2007, nařízení Rady (ES) č. 836/2007 ze dne 10. července 2007, nařízení Rady (ES) č. 693/2008 ze dne 8. července 2008 a nařízení Rady (EU) č. 670/2010 ze dne 13. července 2010

Nařízení upravuje měnové právo členských států přijímajících euro, jmenovitě nahrazení národních měn měnou euro podle přepočítacích koeficientů. Uvádí, že měnovou jednotkou je jedno euro, které se dělí na sto centů, a že euro je zúčtovací jednotkou Evropské centrální banky a centrálních bank zúčastněných členských států. Uvedena jsou zde ustanovení, která se použijí během přechodného období (počínaje dnem přijetí eura a konče dnem přechodu na hotovostní euro) a ustanovení upravující zavedení eurobankovek a euromincí.

Nařízení Rady (ES) č. 975/98

ze dne 3. května 1998 o nominálních hodnotách a technických specifikacích euromincí určených pro peněžní oběh, ve znění nařízení Rady (ES) č. 423/1999 ze dne 22. února 1999 a nařízení Rady (EU) č. 566/2012 ze dne 18. června 2012

Nařízení stanoví, že první série euromincí je tvořena osmi nominálními hodnotami v rozmezí od jednoho centu do dvou eur. Pro jednotlivé nominální hodnoty euromincí jsou uvedeny technické

specifikace – průměr a síla v milimetrech, hmotnost v gramech, tvar, barva, složení a provedení hrany mincí.

Nařízení Rady (ES) č. 2866/98

ze dne 31. prosince 1998 o přepočítacích koeficientech mezi eurem a měnami členských států přijímajících euro, ve znění nařízení Rady (ES) č. 1478/2000 ze dne 19. června 2000, nařízení Rady (ES) č. 1086/2006 ze dne 11. července 2006, nařízení Rady (ES) č. 1134/2007 ze dne 10. července 2007, nařízení Rady (ES) č. 1135/2007 ze dne 10. července 2007, nařízení Rady (ES) č. 694/2008 ze dne 8. července 2008, nařízení Rady (EU) č. 671/2010 ze dne 13. července 2010, nařízení Rady (EU) č. 870/2013 ze dne 9. července 2013 a nařízení Rady (EU) č. 851/2014 ze dne 23. července 2014

Nařízení stanoví nezměnitelné přepočítací koeficienty mezi eurem a národními měnami členských států eurozóny. Přepočítací koeficienty zemí, které přijaly euro v první vlně, byly stanoveny 31. prosince 1998. U dalších zemí byly přepočítací koeficienty stanoveny těmito nařízeními: Řecko (nařízení Rady (ES) č. 1478/2000 ze dne 19. června 2000), Slovinsko (nařízení Rady (ES) č. 1086/2006 ze dne 11. července 2006), Kypr (nařízení Rady (ES) č. 1135/2007 ze dne 10. července 2007) a Malta (nařízení Rady (ES) č. 1134/2007 ze dne 10. července 2007), Slovensko (nařízení Rady (ES) č. 694/2008 ze dne 8. července 2008), Estonsko (nařízení Rady (EU) č. 671/2010 ze dne 13. července 2010), Lotyšsko (nařízení Rady (EU) č. 870/2013 ze dne 9. července 2013) a Litva (nařízení Rady (EU) č. 851/2014 ze dne 23. července 2014).

Pakt stability a růstu

Nařízení Rady (ES) č. 1466/97

ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik, ve znění Nařízení Rady (ES) č. 1055/2005 ze dne 27. června 2005 a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1175/2011 ze dne 16. listopadu 2011

Nařízení upravuje preventivní část Paktu stability a růstu. Jeho cílem je stanovit pravidla pro obsah, předkládání, kontrolu a sledování stabilizačních a konvergenčních programů jako součásti mnohostranného dohledu Rady s cílem předejít vzniku nadměrných schodků veřejných financí a posílit dohled nad hospodářskými politikami. Stabilizační programy předkládají členské státy, které přijaly jednotnou měnu, konvergenční programy členské státy, které jednotnou měnu nepřijaly.

Nařízení Rady (ES) č. 1467/97

ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku, ve znění Nařízení Rady (ES) č. 1056/2005 ze dne 27. června 2005 a Nařízení Rady (EU) č. 1177/2011 ze dne 8. listopadu 2011

Nařízení upravuje nápravnou část Paktu stability a růstu. Jeho cílem je aplikovat opatření, která by zamezovala vzniku nadměrných schodků veřejných financí a také napomáhala jejich rychlému odstranění v případě, že by k jejich vzniku došlo. Nařízení rovněž upravuje postup pro hodnocení a rozhodnutí o existenci nadměrného schodku i postup pro uplatnění sankcí podle čl. 126 odst. 11 SFEU. Tyto sankce jsou v nařízení konkretizovány.

Nařízení Rady (ES) č. 479/2009

ze dne 25. května 2009 o použití Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství, ve znění nařízení Rady (EU) č. 679/2010 ze dne 26. července 2010

Nařízení zejména stanoví pravidla a rozsah informací, jež členské státy oznamují Komisi (Eurostatu). Zabývá se též kvalitou sdělovaných údajů, kterou Komise (Eurostat) pravidelně hodnotí. Nařízení nahradilo z důvodu srozumitelnosti a přehlednosti původní nařízení Rady (ES) č. 3605/93, jež bylo několikrát podstatně změněno.

Směrnice Rady č. 2011/85/EU

ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států

Směrnice sjednocuje rozpočtovou praxi členských států EU v oblastech, jakými jsou účetnictví a statistika, makroekonomické predikce, numerická fiskální pravidla, střednědobé rozpočtové výhledy, zapojení všech složek veřejného sektoru do rozpočtového procesu. Úkolem harmonizovaných rozpočtových rámců je přispět k více efektivnímu a transparentnímu fungování rozpočtového dohledu v EU.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1173/2011

ze dne 16. listopadu 2011 o účinném prosazování rozpočtového dohledu v eurozóně

Nařízení zavádí systém sankcí sledujících posílení preventivní i nápravné části Paktu stability a růstu. V preventivní části Paktu je umožněno uložení sankce za nedostatečné úsilí při odstraňování významné odchylky od střednědobého rozpočtového cíle či od trajektorie vedoucí k tomuto cíli. V nápravné části paktu se zavádí možnost uložení sankce současně se zahájením procedury při nadměrném schodku. Nařízené se vztahuje pouze na členské státy EU, jejichž měnou je euro.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 472/2013

ze dne 21. května 2013 o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy eurozóny, jejichž finanční stabilita je postižena či ohrožena závažnými obtížemi

Nařízení stanovuje pravidla pro posílený dohled, makroekonomické ozdravné programy a pro dohled po ukončení programu. Komise a Rada dostávají pravomoc přijímat opatření k řešení zvláštních rizik,

jimiž dotčený stát ohrožuje finanční stabilitu eurozóny. Cílem ozdravných opatření je opětovné nastolení udržitelné hospodářské a finanční situace a obnovení úplné finanční soběstačnosti členského státu na finančních trzích.

Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 473/2013

ze dne 21. května 2013 o společných ustanoveních týkajících se sledování a posuzování návrhů rozpočtových plánů a zajišťování nápravy nadměrného schodku členských států v eurozóně

Nářízení upravuje nový koordinační dohled, v jehož rámci členské státy eurozóny předkládají do 15. října návrhy svých rozpočtových plánů na následující rok. Komise poté vydává k rozpočtovému návrhu své stanovisko. Pokud je identifikováno obzvláště závažné porušení rozpočtových povinností stanovených v Paktu stability a růstu, po konzultaci s dotčeným členským státem si Komise vyžádá přepracování návrhu. Nářízení také požaduje, aby členské státy eurozóny podávaly předem a včas zprávu o svých plánech emisí dluhových nástrojů.

Makroekonomický dohled

Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1174/2011

ze dne 16. listopadu 2011 o donucovacích opatřeních k nápravě nadměrné makroekonomické nerovnováhy v eurozóně

Nářízení specifikuje systém sankcí ukládaných za účelem nápravy nadměrných makroekonomických nerovnováh. Za přijetí neadekvátních nápravných opatření lze opakovaně požadovat vytvoření úročeného depozita ve výši 0,1 % HDP, které může být přeměněno na pokutu. Nářízené se vztahuje pouze na členské státy EU, jejichž měnou je euro.

Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011

ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy

Nářízení stanovuje pravidla pro odhalení, prevenci a nápravu nadměrných makroekonomických nerovnováh v EU. Zavádí varovný mechanismus pro včasné odhalení nerovnováh, založený na omezeném počtu ekonomických a finančních ukazatelů výsledkové tabulky (scoreboard) se stanovenými prahovými hodnotami.

Bankovní unie

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/36/EU

ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES

Směrnice s neoficiálním označením CDR IV (Capital Requirements Directive) promítá do evropského práva globální standardy konceptu Basel III, na kterých se dohodl Basilejský výbor pro bankovní dohled. Přijatá opatření posilují regulaci bankovního sektoru, a to zejména v požadavcích na kapitálové rezervy a likviditu. Upraveny jsou též významné oblasti vnitřního řízení bank.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013

ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012

Nařízení s neoficiálním označením CRR (Capital Requirements Regulation) je základem jednotného souboru regulatorních pravidel pro všechny úvěrové instituce a investiční podniky. Dotčeným subjektům je uložena řada požadavků, které posilují regulatorní rámec a zvyšují bezpečnost bankovního sektoru.

Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013

ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi

Nařízením se zřizuje jednotný mechanismus dohledu (SSM), složený z Evropské centrální banky a národních orgánů dohledu členských zemí eurozóny. Za efektivní a konzistentní fungování SSM odpovídá ECB, která je pověřena přímým dohledem nad významnými úvěrovými institucemi. Nečlenské země eurozóny se mohou zapojit do SSM formou navázání úzké spolupráce.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1022/2013

ze dne 22. října 2013, kterým se mění nařízení (EU) č. 1093/2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), pokud jde o svěřením zvláštních úkolů Evropské centrální bance podle nařízení Rady (EU) č. 1024/2013

Nařízení posiluje pravomoci EBA při vytváření jednotného souboru pravidel bankovní regulace, sbližování dohledových postupů a provádění zátěžových testů evropských bank. Zaveden je mechanismus hlasování dvojí většinou, který ve vybraných oblastech vyžaduje většinový souhlas odděleně představitelů členských a nečlenských zemí eurozóny.

Judikatura ESD

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-19/03 Verbraucher-Zentrale Hamburg eV proti O2 Germany

V této kauze Evropský soudní dvůr rozhodoval o výkladu článku 5 nařízení Rady (ES) č. 1103/97, který upravuje způsob přepočtu peněžních částek, jež mají být placeny nebo vyúčtovány. Spor v původním řízení se týkal způsobu, jakým společnost O2 přepočítala a na eura zaokrouhlila výchozí cenu za minutu telefonního hovoru, vyjádřenou původně v německých markách. Bylo namítáno, že zaokrouhlením daného tarifu za minutu hovoru z 0,02556 EUR na nejbližší cent, tj. na 0,03 EUR, došlo k navýšení ceny, čímž byla porušena zásada trvání smluv a zásada dosažení co nejvyšší míry přesnosti při přepočtu.

Soud dospěl k názoru, že cena za minutu hovoru není nutně peněžní částka, jež má být placena nebo vyúčtována, takže ji není třeba ve všech případech zaokrouhlovat na nejbližší cent. Zároveň konstatoval, že dotčené nařízení nebrání tomu, aby částky jiné než částky určené pro placení či vyúčtování byly zaokrouhleny na nejbližší cent, ovšem za předpokladu, že tímto zaokrouhlováním nejsou dotčeny závazky smluvních stran a že to nemá reálný dopad na cenu, která má být ve skutečnosti zaplacená.

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-359/05 Estager SA proti Receveur principal de la recette des douanes de Brive

V dané kauze byl Evropský soudní dvůr požádán o rozhodnutí v předběžné otázce, zda nařízení č. 1103/97 a č. 974/98 brání takové vnitrostátní právní úpravě, která při zavádění eura stanoví vyšší eurovou částku u daně, než jaká by vyplývala z použití pravidel pro přepočet peněžních částek obsažených v uvedených nařízeních. Spor v původním řízení se týkal daně za tunu mouky, krupice a krupičky z měkké pšenice, která před zavedením eura činila 100 FRF a nově byla stanovena na 16 EUR, ačkoli dle pravidel by to mělo být 15,24 EUR.

Soud dospěl k názoru, že uvedená nařízení brání takové vnitrostátní právní úpravě, kterou by při přepočtu byla částka daně převedena na částku vyšší, než jaká by byla obdržena při použití pravidel pro přepočet, ledaže by toto zvýšení splňovalo požadavky právní jistoty a transparentnosti zaručené uvedenými nařízením. To znamená, že dotčené národní právní předpisy by měly jasně odlišit rozhodnutí orgánů členského státu o zvýšení částky daně od postupu při přepočtu této částky na měnu euro.

DOKUMENTY

Vládní materiály

Eurostrategie a Národní plán zavedení eura jsou základní dokumenty, jejichž prostřednictvím vláda ČR rozhoduje o načasování a organizaci přechodu ke společné evropské měně. Problematiky eura se týkají i mnohé další dokumenty nelegislativní povahy, předkládané vládě ČR v pravidelných intervalech i jednorázově.

Aktualizovaná strategie přistoupení České republiky k eurozóně

Schváleno usnesením vlády ČR ze dne 29. srpna 2007 č. 1002.

První část materiálu vyhodnocuje původní strategii přistoupení ČR k eurozóně z roku 2003, která považovala období 2009-2010 za vhodný termín, k němuž by česká ekonomika mohla být připravena k přijetí eura. Zdůrazněn je význam splnění pěti maastrichtských konvergenčních kritérií. Právě existence nadměrného deficitu byla důvodem, jenž vedl k opuštění původního termínu.

Druhá část materiálu se zabývá dopady na Českou republiku a její ekonomiku. Ve prospěch zavedení eura v ČR hovoří vysoká a rostoucí otevřenost ekonomiky, obchodní provázanost se zeměmi eurozóny, stabilita bankovního sektoru a postupující proces reálné konvergence. Uvedeny jsou též faktory, které snižují možné přínosy zavedení eura: rozdíl cenové a mzdové hladiny od průměru EU, rozdílnost hospodářského cyklu, vyšší podíl průmyslu na HDP, nepružnosti trhu práce, nedostatečné sladění daňového a dávkového systému a nekonsolidované veřejné finance.

Závěrečná část aktualizované strategie obsahuje výzvy pro českou hospodářskou politiku, které by měly vést k optimální připravenosti české ekonomiky přijmout euro. Dokument považuje za klíčovou fiskální politiku, která bude po zavedení eura nejvýznamnějším nástrojem makroekonomické stabilizace. Měnová politika významně přispívá k plnění maastrichtských kritérií tím, že od roku 2010 začne platit nový inflační cíl ve výši 2 %. I nadále budou prováděna roční hodnocení plnění konvergenčních kritérií, na jejichž základě bude rozhodnuto o zapojení ČR do ERM II. Tento krok bude učiněn s přibližně tříletým předstihem před vstupem do eurozóny.

Aktualizovaná strategie nestanovuje termín zavedení eura. Toto rozhodnutí se odvine od vyřešení problémových míst, což je zejména stav veřejných financí a nízká pružnost trhu práce. Vláda se zavázala, že vyvine maximální reformní úsilí, aby tyto překážky byly odstraněny do konce volebního období.

Národní plán zavedení eura v ČR

Schváleno usnesením vlády ČR ze dne 11. dubna 2007 č. 353.

První část Národního plánu obsahuje základní informace o zavedení eura v České republice. Popsán je scénář jednorázového přechodu na euro a časový harmonogram zavedení eura od rozhodnutí vlády euro zavést až po nahrazení českých korun eury při běžném placení. Vymezeny jsou základní zásady, které budou při zavádění eura respektovány.

Druhá část Národního plánu podrobně rozpracovává náležitosti zavedení eura v dílčích oblastech české ekonomiky. Definovány jsou úkoly, které je zapotřebí v souvislosti se zavedením eura splnit. Od bank se očekává zajištění distribuce eurové hotovosti, zabezpečení výměny české hotovosti na eura, zavedení eura do bezhotovostního oběhu aj. Od podniků a podnikatelů zavedení eura bude vyžadovat zejména zajištění duálního označování cen, přípravu informačních systémů na zavedení eura a zvážení předzásobení eurem. V oblasti legislativy vznikne v souvislosti se zavedením eura Obecný zákon, který bude upravovat nezbytná opatření související se zavedením eura jako zákonného platidla v ČR. Velký důraz je kladen na komunikační kampaň, která by měla přispět k hladkému a bezproblémovému přechodu na jednotnou evropskou měnu.

Zprávy o plnění Národního plánu

Národní plán zavedení eura v ČR předjímá své průběžné aktualizace. S ohledem na nestanovený termín zavedení eura Národní koordinační skupina přijala rozhodnutí, že aktualizace Národního plánu budou prováděny formou Zprávy o plnění Národního plánu. Od r. 2011 je vláda o činnostech souvisejících se zavedením eura informována pouze prostřednictvím každoročně zpracovávané Zprávy o činnosti Národní koordinační skupiny.

Plnění maastrichtských kritérií

Každým rokem Ministerstvo financí a Česká národní banka zpracovávají společný materiál Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou. Tento dokument má ustálenou strukturu. Jeho první část vyhodnocuje míru současného plnění maastrichtských konvergenčních kritérií i očekávaný výhled jejich plnění do budoucna. V souladu s vymezením jmenovaných kritérií jsou hodnoceny následující oblasti: kritérium cenové stability, kritérium udržitelnosti veřejných financí v členění na kritérium deficitu sektoru vládních institucí a kritérium dluhu sektoru vládních institucí, kritérium stability měnového kurzu, kritérium dlouhodobých úrokových sazeb.

Druhá část materiálu posuzuje připravenost české ekonomiky na členství v měnové unii nad rámec povinně plněných konvergenčních kritérií. Předmětem hodnocení je cyklická a strukturální sladění české ekonomiky s eurozónou, inspirovaná teorií optimální měnové oblasti. Uvedeny jsou zde jak oblasti, které dlouhodobě hovoří pro přijetí eura v České republice, tak i oblasti, které vytvářejí určité riziko makroekonomických nákladů. V návaznosti na institucionální změny ve správě EU a eurozóny jsou popsány nově vznikající závazky pro přistupující země.

Na základě provedených analýz je vládě doporučováno, zda vstoupit do kurzového mechanismu ERM II, od čehož se odvíjí termín zavedení eura.

Konvergenční program

Konvergenční program je dokument, ve kterém členské státy EU, jež nejsou členy eurozóny, objasňují své střednědobé rozpočtové strategie. Tyto strategie jsou zpracovávány minimálně s tříletým časovým výhledem. Cílem jmenovaných dokumentů je přispívat prostřednictvím vzájemného dohledu a koordinace rozpočtových politik k vyšší rozpočtové disciplíně a tím i k naplňování závazků plynoucích z Paktu stability a růstu. Dokumenty obdobného charakteru, které zpracovávají členské země eurozóny, se nazývají stabilizační programy.

Konvergenční programy podávají odpočet z plnění střednědobého rozpočtového cíle. Objasňují též základní předpoklady o makroekonomickém vývoji z pohledu hospodářského růstu, vývoje na trhu práce, inflace a dalších důležitých ekonomických veličin. Popisují a hodnotí dílčí opatření hospodářské politiky, která umožňují dosažení cílů konvergenčního programu. Analyzovány jsou dopady přijatých opatření na velikost deficitu a dluhu veřejných financí. Pozornost je věnována střednědobým cílům měnové politiky a dopadům přijímaných opatření na cenovou a kurzovou stabilitu.

K významné změně při projednávání konvergenčních a stabilizačních programů došlo v r. 2011 v rámci zavedení evropského semestru. Zavedeno bylo časové schéma, které umožňuje, aby koordinace národních rozpočtových politik z evropské úrovně proběhla předtím, než členské státy EU přistoupí k přípravným pracím na rozpočtu pro příští rok.

V České republice odpovídá za vypracování konvergenčního programu ministerstvo financí. První konvergenční program byl vypracován v r. 2004 po přistoupení ČR k Evropské unii.

Volba scénáře zavedení eura v České republice

Schváleno usnesením vlády ČR ze dne 25. října 2006 č. 1200.

Dokument obsahuje popis tří možných variant přijetí eura:

- Scénář s využitím přechodného období čili tzv. madridský scénář.
- Scénář jednorázového přechodu na euro čili tzv. velký třesk (Big Bang).
- Scénář s obdobím postupného zrušení (Phasing-Out).

Všech šest pracovních skupin NKS doporučilo variantu jednorázového přechodu na euro, který spočívá v jednorázovém a současném zavedení eura v bezhotovostním a hotovostním platebním styku. Vláda doporučenou variantu schválila.

Institucionální zajištění zavedení eura v České republice

Schváleno usnesením vlády ČR ze dne 23. listopadu 2005 č. 1510.

Materiál vymezuje základní rámec organizačně procesních aspektů zavedení eura. Centrálním koordinačním a řídicím orgánem se stává Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR (NKS). V čele NKS stojí vládou jmenovaný národní koordinátor pro zavedení eura v ČR. Členy NKS jsou

zástupci relevantních resortů, profesních sdružení a spotřebitelských organizací. Mezi hlavní úkoly NKS náleží ustavení a metodické vedení pracovních skupin pro jednotlivé oblasti příprav, příprava Národního plánu zavedení eura v ČR a následné zajištění jeho implementace.

Kurzový mechanismus ERM II a kurzové konvergenční kritérium

Informace pro vládu ČR ze dne 15. července 2003.

Materiál zpracovaný Českou národní bankou vymezuje pozici České republiky vůči účasti české koruny v mechanismu ERM II jako jednoho z maastrichtských konvergenčních kritérií. Dokument seznamuje se základními vlastnostmi ERM II, diskutuje přínosy a rizika zapojení do tohoto mechanismu a dále popisuje institucionální aspekty přistoupení k jednotné měně euro. Vyústěním tohoto materiálu je přesvědčení, že na účast v mechanismu ERM II je nutno pohlížet pouze jako na bránu umožňující přistoupení k eurozóně a nikoli jako na kurzové uspořádání přispívající k makroekonomické stabilitě. V důsledku toho ČNB nedoporučuje setrvávat v mechanismu ERM II déle než povinné minimálně dvouleté období.

Dokumenty EK a ECB

Soustředěny jsou zde dokumenty, které se týkají hodnocení ekonomické a technické připravenosti na zavedení eura, hodnocení průběhu zavádění eura a další relevantní texty evropských institucí.

Konvergenční zprávy

V souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie publikují Evropská komise a Evropská centrální banka konvergenční zprávy. Účelem těchto dokumentů je posoudit, zda v členských státech EU s dočasnou výjimkou na zavedení eura bylo dosaženo vysokého stupně udržitelné konvergence, hodnocené prostřednictvím maastrichtských konvergenčních kritérií. Posuzována je rovněž slučitelnost národní legislativy s evropským právem. Kladné vyznění zpráv obou dvou hodnotících institucí otevírá členské zemi cestu do eurozóny.

Konvergenční zprávy jsou zpracovávány nejméně jednou za dva roky nebo na žádost státu s dočasnou výjimkou na zavedení eura.

Zprávy o praktických přípravách

Zprávy o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny jsou materiály, které zpracovává Evropská komise, aby jejich prostřednictvím informovala o stavu technických příprav na zavedení eura v členských státech EU s dočasnou výjimkou na zavedení eura. U zemí, které aktivně usilují o vstup do eurozóny, jsou podávány podrobnější informace o průběhu příprav ve finančním a podnikovém sektoru, ve veřejné správě, jakož i v oblasti ochrany spotřebitele a informování veřejnosti během komunikační kampaně. Adresátem zpráv jsou evropské instituce, členské státy EU i široká veřejnost.

Stav příprav je konfrontován s doporučeními, která Komise vydala v lednu 2008 v návaznosti na očekávání, že členské státy budou zavádět euro metodou „velkého třesku“ bez využití přechodného období. Komise podává zprávu o stavu praktických příprav obvykle jednou ročně, případně i mimořádně, je-li to opodstatněno vývojem situace.

Zprávy o zavádění eura

S několikaměsíčním odstupem od zavedení eura v konkrétním členském státu EU zpracovává Komise materiál, ve kterém hodnotí průběh příprav i vlastní přechod na jednotnou měnu. Pozornost bývá zaměřena zejména na výměnu hotovostního oběživa, na opatření rozptylující obavy ze zvýšení cen či na vedení a výsledky informační kampaně. Vyvozovány bývají závěry, jež mohou být cenné pro budoucí přípravy na přijetí eura.

- Zavádění eura v Litvě
- Zavádění eura v Lotyšsku
- Zavádění eura v Estonsku
- Zavádění eura na Slovensku
- Zavádění eura na Kypru a Maltě
- Zavádění eura ve Slovinsku

Metodické texty

Příprava finančního sektoru ČR na zavedení eura

Pracovní skupina NKS pro finanční sektor, listopad 2009.

Pracovní skupina pro finanční sektor zpracovala do jednoho textu následující tři metodické materiály:

- Metodika přechodu z Kč na euro a duálního označování cen na kapitálovém trhu.
- Konverze úrokových sazeb po přijetí eura.
- Metodika přepočtu zůstatků na účtech vč. zaokrouhlování, teze přechodu platebního styku na euro.

Uvedené materiály pojednávají o důležitých aspektech technických příprav jmenovaného sektoru na zavedení eura. Jedná se např. problematiku zaokrouhlování kurzů a jmenovitých hodnot cenných papírů či aplikaci pravidel duálního označování cen na kapitálovém trhu. Tyto dokumenty budou postupně aktualizovány a doplňovány v návaznosti na pokračující odbornou diskusi a osvojování si nejnovějších zahraničních poznatků.

Doporučené postupy při duálním označování spotřebitelských cen

Organizační výbor NKS, leden 2009.

Materiál pojednává o praktických aspektech duálního označování peněžních částek v oblasti spotřebitelských cen. Tento nástroj spočívá v zákonem uložené povinnosti zobrazovat po určité době vybrané peněžní částky současně v korunách i v eurech. Touto cestou je vytvářena možnost rychlého porovnávání peněžních částek v původní národní měně, s jejíž kupní silou jsou občané dobře obeznámeni, a těchž částek v nové měně euro, jejichž hodnotu si občané postupně osvojují. Materiál ústí do řady praktických doporučení, např. pro informační obsah jmenovky kusového a množství výrobku, označování hodnoty nákupu či zobrazování přepočítacího koeficientu.

Monitorování cenového vývoje v období zavedení eura

Pracovní skupina NKS pro informatiku a statistiku, listopad 2008.

První verze jmenovaného materiálu mapuje metody a opatření ke zvláštnímu sledování vývoje cen v období před a po zavedení eura. Toto podrobnější statistické zjišťování umožňuje ověřit, zda jsou správně aplikována technická pravidla pro přepočet cen z národní měny na euro a také zda ze strany obchodníků nedochází k neodůvodněnému zvyšování cen.

Odhad rozpočtových nákladů spojených s principem nepoškození občana při zavedení eura v ČR

Organizační výbor NKS, duben 2008.

Materiál poskytuje informaci o řádu rozpočtových dopadů spojených s uplatněním principu nepoškození občana při zavedení eura v ČR. Řeší situaci, kdy po přepočtu korunových částek na eura pomocí přepočítacího koeficientu a následném aritmetickém zaokrouhlení na nejbližší cent vzniknou jako výsledek těchto operací „nepohodlné“ peněžní částky. Ty by mohly způsobovat nejružnější technické a evidenční potíže a být i v rozporu s dosud platnými konvencemi, v nichž se vyčíslovaly peněžní toky mezi ekonomickými subjekty. Jako příklad lze uvést korunové hodnoty platů, kolků či pokut vyjadřované v současné praxi v řádech bez desetinných míst. Provedené variantní propočty vedou k orientační horní hranici těchto nákladů (tj. výpadku příjmů a nárůstu rozpočtových výdajů) ve výši přibližně 2,6 mld. Kč.

Základní pravidla přepočtu, zaokrouhlování a zarovnávání peněžních částek při zavádění eura

Organizační výbor NKS, říjen 2007.

Materiál podává první ucelenou informaci o problematice přepočtu peněžních částek mezi českou korunou a eurem v období zavádění eura. Vymezuje základní pojmy, s nimiž se budou všechny subjekty v procesu zavádění eura setkávat (přepočítací koeficient, zaokrouhlování, zarovnávání, duální označování cen). Seznamuje s evropskými pravidly pro přepočet peněžních částek a pomocí názorných příkladů ilustruje použití přepočítacího koeficientu mezi eurem a korunou. Pokračuje

podrobným výkladem procesu zaokrouhlování eurových částek vzniklých použitím přepočítacího koeficientu na nejbližší cent, včetně speciálních případů, kdy je vhodnější používat zaokrouhlení s vyšší mírou přesnosti. Objasněny jsou rozdíly při zaokrouhlování jednotlivých položek od případu zaokrouhlení výsledných částek.

Odborné texty

Možnosti propagace zavedení eura na základních školách

Vysoká škola finanční a správní, listopad 2009.

Studie shrnuje výzkum znalostí a obecnějších názorů na společnou měnu euro mezi žáky druhého stupně základních škol. Formou ankety bylo v rámci tohoto výzkumu osloveno 50 základních škol na celém území České republiky ve vzorku krajských, okresních i místních sídel. Z obdrženého vzorku dat byla získána řada zajímavých poznatků, z nichž lze čerpat inspiraci pro vedení komunikační kampaně ve vztahu k dané cílové skupině. Zajímavé jsou náměty na zvýšení informovanosti starší školní mládeže o fungování eurozóny.

Výraz "euro" v českém jazyce: počátky užívání a výhledy

Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, srpen 2009.

Studie mapuje, jakým způsobem se v letech 1994-2006 v českém tisku i jiných zdrojích zacházelo s výrazem euro. Objasňuje, jak tento termín správně používat resp. jaké se vyskytují při jeho používání jazykové chyby. Shrnutá je řada uplatnění jmenovaného termínu, a to nikoli jen v souvislosti s označením společné evropské měny. Studie dokládá měnící se význam komponentu euro-, který od tradičního obsahu „zahrnující Evropu“ (euroamerický, Euroasie) se postupně rozšířil na význam „týkající se Evropské unie“ a „týkající se eura“. Další zajímavé zjištění je postupné počesťování slova euro, které je ve stále větší míře používáno ve skloňovaném tvaru.

Problematika zavádění eura v ČR z hlediska potřeb zabezpečení komunikační kampaně zaměřené na osoby s postižením jako cílové skupiny

Soukromá vysoká škola ekonomických studií, květen 2009.

Studie byla zpracována pro potřeby komunikační kampaně k zavedení eura, která má zajistit, aby všichni občané České republiky obdrželi správné informace v potřebném rozsahu a včas, aniž by je museli sami aktivně vyhledávat. Studie je zaměřena na cílovou skupinu osob s postižením, přičemž rozlišuje mezi osobami zrakově, sluchově, tělesně a mentálně postiženými. Uvedeny jsou počty takto postižených osob a podána je obecná charakteristika jednotlivých typů postižení, na jejímž základě

jsou navržena konkrétní doporučení pro vedení komunikační kampaně. Na základě provedeného průzkumu názorů a postojů osob s postižením studie mapuje informační a komunikační kanály, které osoby s postižením preferují. Cenný je seznam organizací a sdružení, v nichž se osoby s postižením sdružují.

Sekundární analýza k tématu zavedení eura v České republice

Factum Invenio, říjen 2007.

Sekundární analýza postojů k zavedení eura v České republice dochází k závěru, že současná podpora zavedení eura u veřejnosti je rozdělena na dvě přibližně stejně velké skupiny. Až do roku 2005 převažovali příznivci eura, v dubnu 2007 bylo 45 % dotázaných pro zavedení eura a 48 % proti. Analýza podrobněji specifikuje charakteristiky příznivců zavedení eura (stoupenci ODS, mladší lidé a osoby s vyšším stupněm vzdělání) i jeho odpůrců (sympatizanti KSČM, lidé starší 60 let). Zajímavým poznatkem je souvislost mezi zavedením jednotné evropské měny a postojem respondentů k členství ČR v Evropské unii. Analýza se věnuje i očekáváním spojeným se zavedením jednotné evropské měny v ČR. Důležité je také zjištění, že více jak polovina obyvatel ČR se obává zvýšení cen.

Informační materiály

Publikace ČR

Příprava České republiky na zavedení eura

Co je to euro? Jakým způsobem bude euro přijato? Jak budou ceny v korunách převedeny na ceny v eurech? Proč je přijetí eura pro Českou republiku výhodné? Hlavní zásady přechodu na euro.

Publikace EK

Krátký průvodce eurem

Co je to euro a proč potřebujeme euro? Jak euro vzniklo a které členské státy Evropské unie přijaly euro? Jaké jsou přínosy eura? Jak euro funguje.

Jedna měna pro jednu Evropu: Cesta k euru

Co je to hospodářská a měnová unie? Cesta k hospodářské a měnové unii: 1957 až 1999. Zavedení eura: 1999 až 2002. Organizace hospodářské a měnové unie. Očekávané rozšíření eurozóny. Euro v číslech. Euro v obrazech.

Jaký užitek nám přináší euro

Co je to euro? Jakým způsobem bude euro přijato? Jak budou ceny v korunách převedeny na ceny v eurech? Proč je přijetí eura pro Českou republiku výhodné? Hlavní zásady přechodu na euro.

Bylo zavedení eura příčinou zvýšení cen?

Co je to euro? Jakým způsobem bude euro přijato? Jak budou ceny v korunách převedeny na ceny v eurech? Proč je přijetí eura pro Českou republiku výhodné? Hlavní zásady přechodu na euro.

Euro v rozšířené Evropské unii

Co je to euro? Jakým způsobem bude euro přijato? Jak budou ceny v korunách převedeny na ceny v eurech? Proč je přijetí eura pro Českou republiku výhodné? Hlavní zásady přechodu na euro.